

культура

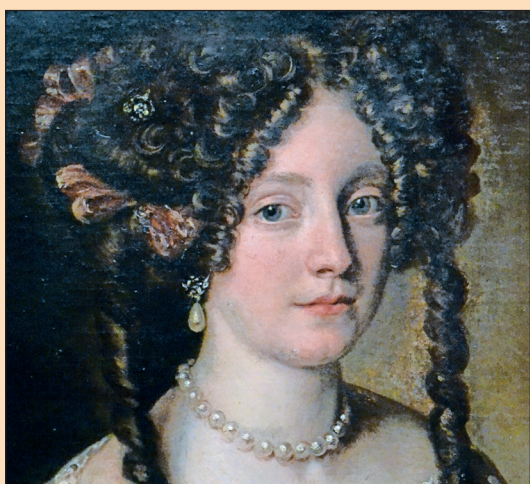

щоп'ятниці

всукраїнський тижневик 24–30 жовтня 2014 р.

і життя

Скарби баронів

стор. 18

Інформаційна безпека

стор. 3

44-а «Молодість»

стор. 4

Львів. Старт національної дискусії

НОВИНИ

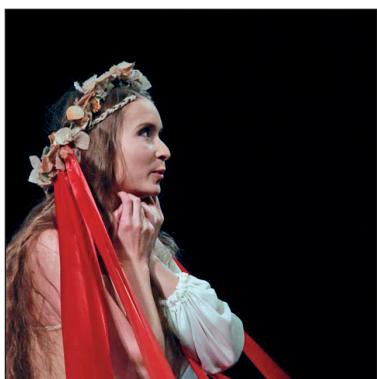
ДІАЛОГ ІЗ ЛИТВОЮ

У рамках робочої поїздки до Вільноса міністр культури України Євген Нищук зустрівся з міністром культури Литви Шарунасом Бірутісом.

Обговорено теми фінансування культури, зокрема шляхом запровадження фондів, акцизних зборів із алкоголю та тютюну, питання фінансування кіно та податкові пільги. Досягнуто домовленостей про подальший обмін досвідом. Знайшли порозуміння міністри і стосовно промоції та підтримки культурних проектів на патріотичну тематику.

ДНІ КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ

У Вільнюсі (Литва) завершилися Дні культури України, які пройшли у контексті відзначення 200-ліття від дня народження Тараса Шевченка.

За словами міністра культури України Євгена Нищука символічним є поновлення таких заходів вперше, з моменту початку драматичних подій у нашій державі, саме у Литві, яка на усіх рівнях висловлювала підтримку в прагненні України до свободи, демократії та миру.

У Вільнюському університеті провели «Шевченківські читання» за участю українських письменників Павла Вольвача, Сергія Грабара та литовського поета Владаса Бразюнаса. Показали театральну постановку режисера Богдана Ревкевича за твором «Катерина» в інтерпретації Національного академічного українського драматичного театру імені Марії Заньковецької.

ПРИЗНАЧЕННЯ

Міністр культури Євген Нищук представив колективу Національного історико-етнографічного заповідника «Переяслав» генерального директора – Олексія Лукашевича. Він був офіційно призначений на посаду 15 жовтня на підставі рішення комісії Мінкультури після проведення відкритого конкурсу на заміщення вакансії. Контракт підписано терміном на один рік.

Міністр підкреслив – такі знакові історичні місця як заповідник «Переяслав» ідентифікують народ та націю у великій культурній спадщині та є обличчям країни.

ТВОРЧІ ОБМІНИ

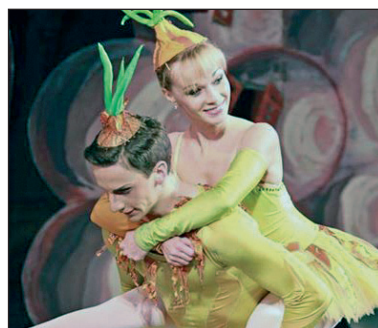
Група учнів Львівської середньої спеціалізованої музичної школи-інтернату імені Соломії Крушельницької в рамках Міжнародного молодіжного мистецького проекту «Молоді віртуози Європи» перебувала з концертною програмою у місті Дрезден (Німеччина).

Учні та педагоги школи з успіхом виступили в міністерстві культури землі Саксонія та на заключному концерті Європейських камерних зустрічей, в якому спільно музикували вихованці спеціалізованих шкіл Львова, Гааги та Дрездена.

Досягнуто попередніх домовленостей зі спеціалізованою музичною школою міста Гаага (Нідерланди) про можливість творчих обмінів у 2015–2016 роках.

БЛАГОДІЙНА ВИСТАВА

Національна опера України безкоштовно представила для дітей учасників АТО та дітей-біженців балет Карена Хачатуряна за відомою дитячою казкою «Чіполліно». Виставу відвідали близько тисячі дітей.

ДЛЯ ПЕРЕДОВОЇ

Державна художня середня школа імені Тараса Шевченка за підтримки Міністерства культури України розпочала безстрокову благодійну акцію на підтримку захисників України – «Єднаймося». Учні намалювали та підпили листівки, зробили обереги-мотанки для бійців АТО. Зібрано певні матеріальні кошти, на які придбали речі, необхідні у зоні бойових дій.

Волонтери з Міжнародної асоціації дослідників фортифікації «Цитадель» допомогли передати все на передову лінію оборони. У приміщенні, де відпочивають не зайняті на чергуванні бійці, влаштували імпровізовану виставку листівок, оберегів та речі.

Акція триває.

ПОЖЕРТВИ ДЛЯ ПОРАНЕНИХ

У Волинському академічному обласному українському музично-драматичному театрі імені Тараса Шевченка відбувся заключний концерт мистецько-патріотичної акції «Дух, що тіло рве до бою» Волинського державного академічного народного хору обласної філармонії. Протягом вересня захід провели у шістнадцяти районах області.

Прозвучали козацькі, стрілецькі, повстанські пісні, вокально-хореографічні композиції, демонстрували героїчні сторінки життя українського народу.

Під час концертів зібрали понад 45 тисяч грн пожертв, які передадуть Луцькому військовому гарнізонному шпиталю для лікування бійців, поранених у зоні АТО.

КОМЕНТАРІЙ ДЛЯ НЕЗРЯЧИХ

20 жовтня показом у Тернополі розпочався всеукраїнський допрем'єрний тур фільму «Поводир», знятого на замовлення Держкіно.

Упродовж двадцяти днів у дев'ятнадцяти містах України проходять покази історичної драми режисера Олеса Саніна. В основі сюжету – подорож Радянською Україною американського хлопчика Пітера й українського сліпого музиканта Івана Кочерги.

Презентується інноваційна для країни технологія тіфлокоментування фільму для незрячих. Уперше у вітчизняному кіно за-

стосовують тіфлопереклад – коментування візуальних елементів стрічки.

Національна прем'єра – 12 листопада.

СТРАШНА ПРАВДА

У Запорізькому обласному краєзнавчому музеї відкрилась виставка «Окуповане Запоріжжя. Страшна правда війни» (із серії «Розсекречена пам'ять»), присвячена річниці вигнання нацистів із Запоріжжя.

Представлені унікальні розсекречені документи періоду окупації Запоріжжя 1941–1943 років. Можна віднайти інформацію про розташування німецьких окупаційних органів, про каральну діяльність слідчих політвідділу СД Бориса Колпакова та Мазаненка, про роботу залізничної поліції та розстріли: ув'язнених у в'язниці СД міста Запоріжжя та мирного населення.

ЗАБОРОНА ПОКАЗУ

22 жовтня Державне агентство України з питань кіно, продовжуючи експертну оцінку фільмів російського виробництва на предмет загрози національним інтересам України, ухвалило рішення не видавати (або скасувати) прокатне посвідчення семи стрічкам.

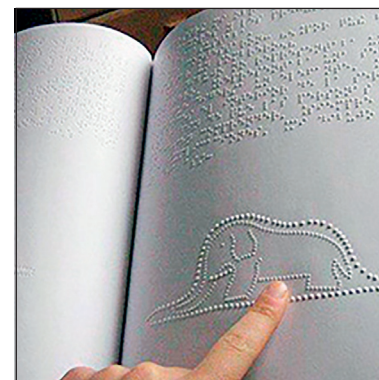
На підставі Положення про державне посвідчення на право розповсюдження і демонстрування фільмів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 17 серпня 1998 року N 1315, експертна комісія з питань розповсюдження і демонстрування стрічок в чисельності із 23 експертів надала оцінку наступним фільмам: «Кадетство», «Гончі», «Слідчий комітет», «Спецназ», «Десантура», «Морпехи» і «Військова розвідка». Картини були заборонені для кіно-телепоказу, публічного комерційного відео і домашнього відео на території України.

Фільми розглядалися на підставі подання Національної ради з питань телебачення та радіомовлення і звернення телеканалів.

ДЕЙЗИ-БІБЛІОТЕКА

Уперше в Україні з 22 жовтня триває семінар «Перша українська дейзі-бібліотека» в рамках започаткованого Міністерством культури України проекту «Взаєморозуміння».

«Дейзі» – це особливо зручний для користувачів із вадами зору формат, оскільки він має функцію

навігації, аудіованої книжкою. Завдяки цьому повністю незряча людина спроможна протягом декількох секунд віднайти будь-який потрібний їй розділ, параграф чи сторінку.

Захід проводиться з метою ознайомлення працівників публічних бібліотек із зазначеним форматом, його перевагами, технічними і програмними засобами створення дейзі-книг, проведення майстер-класів і залучення бібліотекарів до створення першої української дейзі-бібліотеки, яка міститиме 2000 книг. Він відбудеться у містах Рівне, Мукачево, Хуст, Херсон.

редактор
Євген БУКЕТ

наголос

КОШТИ НА ПРОТЕЗУВАННЯ БІЙЦІВ

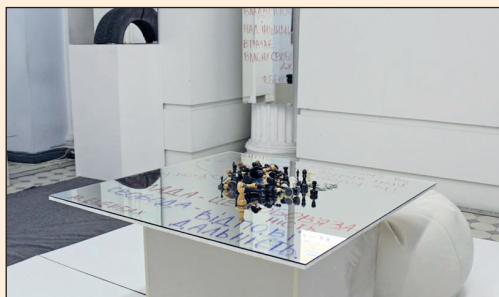

18 жовтня в Українському Домі відбувся благодійний аукціон громадської ініціативи «Арт-фронт», усі зібрані кошти з якого будуть відправлені на протезування поранених бійців української армії.

На аукціоні було продано п'ятдесят вісім робіт зі ста представлених. Разом із післяаукціонним продажем організатори наторгували 900 тисяч гривень. Коштів вистачить на протезування шістьох хлопців.

Серед проданих робіт є, зокрема, картини Миколи Дудченка «Червоний захід», Матвія Вайсберга «Гусак», Олександра Корбана «Прости нас, Україно!», Катерини Косьяненко «Кримська лаванда», Анатолія Варварова «Кортить літати» та Ахри Аджинджала «Берег».

МУЗЕЙ МАЙДАНУ

Першим спільним проектом об'єднаної ініціативи Музей Свободи/Музей Майдану стала виставка, яка відкрилася в Національному художньому музеї України 15 жовтня і триватиме до 30 листопада. Вона має три компоненти:

- мистецьке висловлення відомого українського художника та перформера Влодка Кауфмана, що включає артефакти з колекції майбутнього музею;
- простір взаємодії з відвідувачем: можливість для кожного у власний спосіб замислитися про до-свід останніх кількох місяців, поділитися своїм уявленням про те, чим для нього є свобода та що важливо включити до структури майбутнього музею;
- дискусійно-подієву програму: лекції свободи, зустрічі, обговорення, показ фільмів тощо.

Ініціатива Музей Свободи / Музей Майдану зберігає понад півтори тисячі артефактів і музеєфікованих пам'яток, включно з символом Євромайдану – «йолкою», понад 300 аудіо- та відеозаписів усної історії. Місце прийому і зберігання артефактів у Києві: Музей Івана Гончара.

Ініціатива щиро вдячна за підтримку Національному центру народної культури «Музей Івана Гончара», Національному заповіднику «Софія Київська», Науково-дослідному інституту пам'яток охоронних досліджень, Музею історії Києва, Національному музею Великої Вітчизняної війни 1941–1945 рр., Міністерству культури України та Національному художньому музею України, який приймає першу виставку об'єднаної ініціативи.

Проект здійснюється за партнерства та фінансової підтримки унікального і нетипового донора – данської програми MyMedia, а також десятків волонтерів із експертного та громадського сектору.

Питання інформаційної безпеки

20 жовтня на позачерговому засіданні Верховної Ради України народні депутати не проголосували за включення до порядку денного проекту закону про внесення змін до Закону «Про телебачення та радіомовлення» щодо захисту інтересів держави (проект народного депутата Миколи Томенка). Зокрема, даними змінами у законопроекті № 5036 передбачалася заборона трансляції у телеэфірі аудіовізуальних творів, серед головних героїв у яких є працівники правоохоронних органів, Збройних сил, спеціальних служб Російської Федерації та/або СРСР та/або Російської імперії (окрім аудіовізуальних творів радянського виробництва, що були вироблені до серпня 1991 року) та таких, «у яких прославляються загарбники України».

«Безумовно, прикрим є той факт, що така важлива законодавча ініціатива сьогодні не була підтримана депутатами. Втім, Міністерство культури України разом із Державною агенцією України з питань кіно, Держкомтелерадіо та Нацрадою з питань телебачення та радіомовлення продовжуватиме роботу в цьому напрямку, – сказав міністр культури України Євген Нищук. – Нині у нас є заклик до власників комерційних ка-

Фото: Сергій МАРЧЕНКО

налів, щоб вони були солідарними з українським народом. Звісно, цей законопроект пришвидшив і удосконалив би цю роботу, але ми будемо ставити це питання і до наступної Верховної Ради, яка рано чи пізно до нього повернеться. Поки ж ми маємо час, то разом із комісією продовжуватимемо роботу у напрямку позбавлення ліцензій тих ЗМІ, що несуть у собі антидержавницьку політику».

Нагадаємо, днями у відкритому листі з проханням «прикрити інформаційний тил»,

до Президента України Петра Порошенка звернулися комбати добровольчих батальйонів.

Серед інших таку ініціативу підтримали командири полку «Дніпро-1» Юрій Береза, командир батальйону «Донбас» Семен Семенченко і командир батальйону «Миротворець» Андрій Тетерук.

Бійці висловили своє обурення щодо політики деяких українських ЗМІ, що у часи збройного протистояння з Російською Федерацією транслюють в ефірі серіали,

розважальні передачі та інші медіа-продукти, що містять проросійську пропаганду, дискредитують Україну, а також «ідеалізують та підносять ворога».

У липні цього року Державним агентством України з питань кіно в рамках запровадження секторальних санкцій у галузі культури щодо Російської Федерації відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 23 липня 2014 р. № 278 «Про утворення Комітету з питань застосування санкцій до осіб, що підтримують та фінансують тероризм в Україні» був ухвалений наказ щодо обов'язкового здійснення експертизи (перегляду) фільмів російського виробництва, що плануються до кіно театрального прокату, на предмет відповідності національному законодавству.

Зокрема, після засідання Експертної комісії з питань розповсюдження і демонстрування фільмів не були надані прокатні посвідчення стрічкам російського виробництва: фільм «Біла гвардія» (виробник «Кінокомпанія Нон-СтопПродакшн», режисер С. Снежкін) та фільму «Піддубний» (виробник «Студія TRITE», режисер Г. Огров).

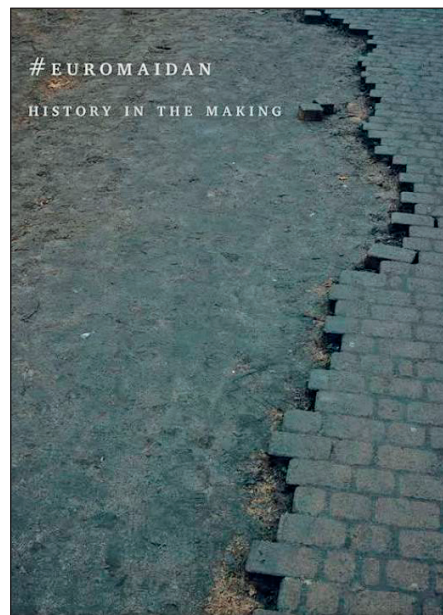
Прес-служба
Міністерства культури України

Історія в процесі звершення

Понад 200 тисяч знімків шестиста фотографів, хронологія трьох місяців протистоянь – усе це опрацювали упорядники нової книги #EUROMAIDAN – History In The Making.

У виданні представляють тексти відомого українського історика Ярослава Грицака та філософа Тараса Лютого, які досліджували феномен і міфологію Євромайдану. Таймлайн – хронологію подій із 30 листопада 2013-го до 22 лютого 2014 року – описала одна з найбільш резонансних журналісток Євромайдану Катерина Сергацькова.

«Книга дасть змогу міжнародній аудиторії розібратися в тому, що відбувалося у Києві взимку 2013–2014-го, – говорить ініціатор проекту Володимир Кадируб. – Видання досліджує і документує Майдан як історичну подію, набір спільних цінностей, приклад самоорганізації і як художнє явище».

«Книга складається з розділів «Віче», «Кухня», «Правий сектор», «Самооборона», «Творчість протесту», «Культура», «Архітектура», «Медики», «Антимайдан», «Журналісти», «Беркут», «Предмети», «Самоорганізація», «Локації» і нарешті «Люди». До останнього розділу увійшли унікальні знімки майданівців, які відпочивають у павільйоні виставкового центру «Київ Експо Плаза», знімок операції медиків-волонтерів у стінах Михайлівського собору, чоловіка, який грає на саксофоні під час кривавих боїв на Грушевського, хлопчика, який кидє камінь у «Беркут», та інші», – розповідає головний редактор книги Гліб Гусєв.

Презентація видання #EUROMAIDAN – History In The Making, яку буде супроводжувати виставка найкращих знімків із книги, відбудеться у Національному художньому музеї України 7 листопада. Усі кошти, зібрані від продажу книги у цей вечір, будуть передані на допомогу солдатам, пораненим під час АТО.

редактор
Антон ФІЛАТОВ

КІНО

У КІНОТЕАТРАХ ІЗ 23 ЖОВТНЯ

Усім, хто старше 12 років, на цьому тижні у кіно-театрах робити нічого. У прокат виходять дві кумедні анімації про монстрів та супергероїв. А також наївна комедія «Все включено 2», стандарти гумору в якій на рівні банальних серіалів.

Супершістка

Уряд Китаю зажадав мати свій спецпідрозділ супергероїв, котрі б охороняли країну від вторгнення ворога. Для цього політики та найбільші бізнесмени почали підбір воїнів із суперздібностями. До складу спецпідрозділу ввійшов Срібний Самурай, секретний агент Медовий Лимон, Го-Го Томаго, тринадцятирічний вундеркінд Хіро й створена ним істота Баймакс. Крім того, до їхньої команди долучилися повар та майстер мечів Васалі-Но-Імбір.

Сімейка монстрів

Фільм розповідає про маленького хлопчика, що оселився разом із кумедними монстрами у каналізації. Замість одягу він, як і всі підземні жителі, носить коробку. Через це городяни й почали їх називати коробовиськами. Щоночі вони вилізають на поверхню, аби покопирсатися у смітниках та пошукати пригоди. Й одного дня хлопчик зустрічає дівчину-аристократку, яка змінює його життя.

Все включено 2: Галопом по Європах

Середньостатистична родина європейських обивателів знову відправляється у подорож. Цього разу їхня ціль – невеличке містечко у Південному Тіролі, де 20 років тому минув медовий місяць батьків сімейства. Тут їм доведеться зустрітися з художником, який зможе зробити їх казково багатими. Для цього треба отримати лише його підпис. Та чи вдасться їм вмовити митця?

Антон ФІЛАТОВ

25 жовтня у Києві стартує 44-й кінофестиваль «Молодість».

Протягом дев'яти днів у його рамках буде показано понад 150 фільмів. Аби не забукати у перенасиченій програмі кінофоруму, ми відібрали найцікавіші його прем'єри. Не варто пропускати грузинські стрічки. Незважаючи на те, що в цій кавказькій країні щорічно знімають трохи більше десяти картин – серед них обов'язково знаходиться хоча б кілька шедеврів.

Цьогоріч, наприклад, таким стало «Побачення наосліп» Левана Когуашвілі, відзначене однією з головних нагород Одеського кінофестивалю.

Другою у списку помітних грузинських фільмів обцяє стати драма «Наречені» Тінатін Каджрішвілі. Розповідається в ній про чоловіка, який знаходиться за ґратами, та його дружину, що може приходити до нього лише раз на місяць. Чи зможуть вони втримати одне одного, незважаючи на такі складнощі у стосунках?

Ще одна грузинська стрічка на фестивалі – «Кукурудзьяний острів». Її режисер Георгій Оваш-

Форум кіноманів

вілі п'ять років тому переміг на «Молодості». А картина, яку він пропонує, перемогла на кінофорумі класу «А» у Карлових Варах.

На відміну від попередніх років, це досить слабка програма франкофонного кіно. Зазвичай ця підбірка – одна з найцікавіших на фесті.

Натомість скандинавська панорама, як завжди, тримає марку. З північного півострова до Києва завітає, серед іншого, режисерська версія найскандальнішого фільму останніх років – «Німфоманка» Ларса фон Трієра.

Середньостатистичний рейтинг усіх скандинавських стрічок на фесті дорівнює семи. Обов'язковими для перегляду є картина Рубена Остлунда «Турист», що була відзначена у Каннах, та фільм Ганса Петтера Моланда «Дурна справа нехитра», якому критики присвятили багато вражених рецензій.

За доброю традицією «Молодість» збирає не тільки кіноманів, а й тих, хто страждає на безсоння. Останнім стануть у нагоді два спецпокази «Довгі ночі короткого метру». Після їх відвідання свідомість глядачів буде заповнена короткометражками надовго.

Одне з нововведень цьогорічної «Молодості» – програ-

ма словацьких фільмів. Вона складається з шести стрічок наших західних сусідів. Найстаріша з них – перша в історії повнометражна словацька картина «Яношик» (1921) – вважається одним із еталонів європейського ретро.

Нестандартним є також показ кіноверсій концертів. Цього разу на фестивалі презентуватиметься «VJÖRK: VIORHILIA» від режисерів Ніка Фентона та Пітера Стрі-

кленда. Шанувальникам епатажної співачки пощастить побачити унікальний фільм, в основу якого покладено її останнє концертне шоу.

А вітчизняним кіноманам надається привід порівняти цю стрічку з подібним фільмом про «Океан Ельзи», який наразі монтує Сергій Буквоський. Документальна картина про український рок-гурт має вийти наступного року.

«Молодість» українського кіно

У попередні роки в Україні знімалося так мало якісних стрічок, що їх не вистачало, аби заповнити обов'язковий мінімум вітчизняного кіно навіть нечисленних наших фестивалів.

Однак прорив українського кінематографа за останні роки вилився у те, що дійсно вартіх уваги наших фільмів вистачає і на вітчизняні, і на східноєвропейські кінофоруми.

Одеський кінофест був просто перенасичений українським кіно. Тож здавалося, що «Молодість» вже не буде чого показувати. Та незважаючи на це, за нагороди останньої боротиметься шість вітчизняних картин.

За часів незалежності практично всі повнометражні ігрові фільми, що представляли

Україну в головному конкурсі «Молодості», не підіймалися вище відмітки «посередньо». Яскравим прикладом тому

є «Істальгія» і «Такі красиві люди» – що два попередніх роки безрезультатно боролися за головний приз фесту.

Цьогорічний представник України, на щастя, зламає це малоприємне правило. Фільм Вікторії Трофименко «Брати. Остання сповідь» стане найдостойнішою вітчизняною стрічкою в основному конкурсі фестивалю з часів «Щастя мого» Сергія Лозниці. Про неї ми вже неодноразово писали у попередніх номерах.

У Міжнародному студентському конкурсі буде представлено три вітчизняні короткометражки: «Вперед діти Вітчизни» Сповідь Галини Лаврінець, «Зустріч» Владислава Робського та «Обличчя» Нікона Романченка.

А в короткометражному конкурсі покажуть «Вігадку» Катерини Чепік та «Данину» Тетяни Войтович.

сторінка андрія куркова

P.S.

...Суспільство розвивається і вже давно навчилося відокремлювати безглуздий вандалізм підлітків із балончиками аерозольної фарби в руках від осмислених ідейних графіті, іноді теж зроблених за допомогою тієї ж аерозольної фарби. Тепер потрібно тільки зрозуміти, що в деяких містах і селах України, де вже не діють закони нашої держави, творчість таких художників-неформалів пов'язана з небезпекою для їхнього життя. Ці художники – на війні, і їх справді можуть убити.

Не обов'язково прирівнювати їх заздалегідь до учасників бойових дій чи бодай майбутніх ветеранів антитерористичної операції. Досить зараз просто уважно стежити за їхньою творчістю і реакцією на неї суспільства, досить робити її доступною всій Україні. І, якщо можливо, сприяти, щоб у цих ху-

дожників завжди були під рукою матеріали, фарби для їхніх наступних робіт. Вони теж пишуть історію України. Вони відображають нашу реальність першими. Це вже потім до них долучаються кінематографісти, письменники та інший творчий люд!

Про користь творчості на парканах

Андрій КУРКОВ

Будь-яка людина, вступаючи дитиною в життя, спочатку опиняється у світі картинок, які йому наполегливо вкладають в руки, в очі, в мозок батьки та інші дорослі.

Коли картинка стає зрозумілою, приємною і пізнавальною частиною життя дитини, їй довіряють самій розфарбовувати свій світ. Дають кольорові олівці та книжки-розмальовки, щоб вона пробувала підбирати правильні барви.

Захопившись, діти плавно переходять на шпалери, а потім ті, хто не насолодився своїм впливом на кольори навколишнього світу, продовжують творчість на парканах і стінах будинків. Таких раніше справедливо звинувачували в тому, що вони залишилися в дитинстві. Хоча парканна і настінна творчість буває різною і в часи кризи часто має революційний характер. Іноді в ній навіть простежуються докази особливого таланту автора.

Власне, саме так народжуються і справжні художники. Просто з дитинства затримуються у світі картинок і навчаються доповнювати його своєю творчістю.

Було б дивно, якби наш нинішній час назвали часом стабільності та процвітання. Ні, ми всі роки незалежності живемо в стані стабільної кризи, яка то загострюється, то затихає від того, що громадяни України втомлюються про неї думати.

Нинішня криза, однак, є найглибшою з часів розпаду Радянського Союзу. Багато хто уникає називати її війною, але через відсутність цього слова в новинах на радіо і телебаченні артилерійський вогонь на Донбасі не припиняється, не припиняються і провокації в Києві та інших містах країни, не припиняються похорони загиблих на Сході військових і добровольців, мирних жителів і сепаратистів.

Не припиняються похорони і в Російській Федерації, але там прийнято не звертати уваги на загиблих в Україні російських громадян – незалежно від

того, ким вони були: добровольцями або відправленими у «відрядження» військовими. І в тому, і в іншому випадку вони, з точки зору Кремля, загинули «неофіційно» або ж узагалі не загинули.

Період кризи завжди асоціювався із сірим кольором, а в гірші часи – з чорним. Період кризи – це час депресії – і економічної, і психологічної. Це час, коли вранці багатьом не хочеться вставати, а ввечері не хочеться лягати; час, коли зникають бажання; час, коли життя втрачає свою привабливість, втрачає свої фарби.

І саме в цей час багато людей починають самі намагатися

одночасно з'явилися і талановиті революційні графіті. У Львові, куди я приїжджав у січні, здивувала велика кількість настінних портретів Івана Франка, Романа Шухевича та Степана Бандери. Революція, ще не перетворившись за допомогою сусідньої держави на війну, спровокувала сплеск публічної настінної творчості. І це нормальне явище.

У країнах Заходу настінна творчість майже завжди є інструментом соціального протесту. Деякі художники муралісти (від слова *muros*, що латиною означає «стіна») досягли світової слави, і їхні роботи потрапляють у при-

на торці житлового будинку на Великій Житомирській (майже на Львівській площі). Кілька років проіснувала на цій стіні картина-реклама львівського пива, але тепер з'явилася міфологічна яскрава картинка з патріотичним контекстом. Козак у вишиванці з головою орла розрубує шаблею дракона, який хапається лапами за українську землю.

Ще одна п'ятиповерхова картинка намальована не так давно на Андріївському узвозі. Тут інша, мирна алегорія: живе місто, церкви і вусаті будинки, і молада богиня-українка у віночку тримає на долоні малюка.

додати фарб, енергії, почуттів у своє життя. Дуже часто це відбувається підсвідомо. Я пам'ятаю, як важко було потрапити в театри в грудні минулого року і січні нинішнього. Пам'ятаю, як прийшов із дитми в Театр російської драми імені Лесі Українки і побачив на касі оголошення «Усі квитки продані».

Пам'ятаю, як дзвонив другу-акторові, як нам у проході між рядами ставили звичайні стільці, і пам'ятаю, з яким жадібним поглядом дивилася повна зала глядачів на сцену, дивилася, щоб хоч на дві години піти у зрозумілий вигаданий світ з незрозумілого реального.

Тоді ж і в Києві, і в інших містах України на стінах будинків і на парканах з'явилося ще більше трафаретних зображень колишнього президента, трафаретних гасел, але

ватні колекції разом з тими шматками стін або штукатурки, на яких вони намальовані. Найвідомішим із таких митців був і залишається американець Бенксі.

Незважаючи на те, що в Україні чіткого ставлення до настінних жанрів творчості, включно з графіті, не було, час від часу і в нас проводилися революційні за своєю суттю проекти. Найбільш незабутнім серед них для мене став пленер графіті в покинутому після Чорнобильської катастрофи місті Прип'яті. Десяток художників з різних країн «оживив» мертве місто своїми графіті. Деякі малюнки ще й сьогодні зберігає моя пам'ять. На всіх цих роботах зображені люди, яких більше в цьому місті немає.

Днями, гуляючи по центру Києва, я побачив нову яскраву п'ятиповерхову картинку

Нещодавно конкурс графіті серед художників-неформалів проходив і в Чернігові. Але без всяких конкурсів, ризикуючи життям, вуличні художники розписують зараз стіни будинків картинками-пародіями на життя на захоплених сепаратистами територіях «ДНР» і «ЛНР».

Графіті – це не тільки боротьба із сірістю. Із сірістю існування, думки, із сірістю життя та сірістю навколишнього фізичного простору. Графіті – це мистецтво молодих, це безпосередній інтерактивний контакт художника з реальністю. І в цьому виді мистецтва дорога від вуличного художника-неформала до професіонала набагато коротша, ніж дорога студента художньої школи до вершин академічного живопису.

Фотознімки автора

редактор
Людмила ЧЕЧЕЛЬ

КНИГОЗБІРНЯ

■ ЛЬВІВ

Організатори Форуму видавців у Львові продовжили акцію «Третій вік: задоволення від читання», що тривала у вересні в межах XXI Форуму. Черговий розпродаж книжок для пенсіонерів відбудеться 18 жовтня з 12.00 до 18.00 у «Книжковому дворіку» на вул. Винниченка, 4.

Видання зі знижкою 20 % запропонують літнім людям видавництва «Апріорі», «Трида плюс», «Урбіно», «Піраміда», «Аверс», Видавництво Святого Володимира та «Літопис». Додаткову знижку в розмірі 20 гривень на одну куплену книжку отримає кожен пенсіонер після пред'явлення пенсійного посвідчення.

■ УКРАЇНА

Відтепер українці можуть обмінюватися прочитаними книгами за допомогою сайту. У світовій мережі з'явилася Інтернет-сторінка samprodav, де можна продати, купити чи обміняти прочитані книжки з приватних бібліотек інших користувачів. Проект орієнтований насамперед на рідкісні книжки та старі видання, які важко знайти у звичайних книгарнях або онлайн-магазинах.

«Ідея проекту народилася з особистого багаторічного книголюбства його автора. За допомогою "Сампродаву" ви можете швидко знайти нових власників для тих книжок, які вже давно припадають пилюкою на полицях, або відшукати книги, які дуже хотілося б мати у власній бібліотеці», – йдеться на сайті проекту.

■ УКРАЇНА

Із жовтня Українська бібліотечна асоціація за фінансової підтримки Посольства США в Україні реалізує проект «Бібліотеки і виборчий процес: навчаємо бібліотекарів і виборців конституційних прав». Двадцять дві вітчизняні бібліотеки розпочали цикл вебінарів, що спрямовані на українців, сто-

совно знань про конституційні права, насамперед під час виборів.

У навчальних вебінарах йтиметься про виборчі права громадян України, про вибори до Верховної Ради, вибори депутатів місцевих рад і сільських, селищних, міських голів та Президента України. Розповідатиметься про способи захисту своїх виборчих прав, діяльність Центральної виборчої комісії.

Формат вебінару дозволяє вчитися, навіть не виходячи з дому. Фахівці бібліотеки ділитимуться знаннями з кожним, хто хоче справедливо реалізувати своє виборче право. Також можна скористатися записом усього навчального циклу, що буде доступний на сайті бібліотеки-учасниці проекту (<http://bit.ly/103iVib>).

Сергій БАХІН

Понад сто фахівців бібліотечної справи взяли участь у щорічних «Короленківських читаннях», що відбувалися на початку жовтня у Харкові.

Міжнародна науково-практична конференція на тему «Бібліотеки, архіви, музеї: формування цифрового регіонального простору» зібрала представників 29 бібліотечних, архівних, музейних закладів та наукових установ.

Партнерами конференції виступили Міністерство культури України, Харківська державна академія культури та Харківське обласне відділення «Української бібліотечної асоціації». До столиці Слобожанщини з'їхалися бібліотекарі й бібліографи з Києва, Львова, Дніпропетровська, Полтави, Сум, Івано-Франківська, Луганщини, а також Москви, Санкт-Петербурга, Красноярска.

8 жовтня відбулося пленарне засідання, працювали дві секції, постерна сесія. Учасники обговорили формування бібліотечного простору формату 3.0, що нині є найпередовішим у світових тенденціях. Директор місцевої державної національної бібліотеки імені Короленка, заслужений працівник культури України В. Ракитянська представила пілотну

Бібліотека 3.0

модель регіонального корпоративного електронного проекту «Бібліотечна енциклопедія Харківщини». З доповіддю «Бібліотека як соціокультурний центр» виступила бібліограф Всеросійської бібліотеки іноземної літератури імені Рудоміно, москвичка Т. Грекова.

Традиційно на «Короленківських читаннях» відбувається презентація нових видань, підготовлених харківськими фахівцями. Цього разу – навчального посібника «Система електронних бібліотек та баз даних: теоретико-прикладні аспекти» Г. Шемаєва, а також підготовлене до друку видання «Пам'ятки античної культури у фондах ХДНБ ім. В. Г. Короленка. Давньогрецькі керамічні клейма IV–II ст. до н.е.: колекція О. В. Горілого» авторства Я. Лосієвського.

На секційних засіданнях висвітлювався досвід бібліотек України зі створення цифрового контенту, розвитку бібліотечного сервісу із доступом до

унікальних документів. Учасники наголосили на необхідності підвищення кваліфікації спеціалістів у галузі, зокрема через проведення тренінгів. Заступник директора Харківської державної наукової бібліотеки з наукової роботи Л. Глазунова розповіла про ідею проекту «Школа бібліотечного журналіста» й етапи його реалізації.

Конференція відбувалася у день народження бібліотеки імені Короленка, якій виповнилося 128 років. Тож учасники привітали короленківців зі святом. Зокрема, полтавські колеги з обласної державно-національної бібліотеки подавали імениникам книгу «Тарас Шевченко і Полтавщина» – про полтавські шляхи Кобзаря, а дніпропетровці – свої видання.

Осінні скарби коронації

Новинки від авторів літературного конкурсу «Коронація слова» презентувалися у нещодавно відкритій книгарні «Довженко книги.кава.кіно».

Акція «Осінні скарби Коронації» відбувалася під патронатом Міністерства культури України й за участі засновників конкурсу Тетяни і Юрія Логушів. Тетяна пригадала, як починали колись із кількох заявлених учасників, а нині вже утворилася велика книжкова країна з лауреатів і просто авторів.

Гості мали нагоду ознайомитися з новими творами «коронованих» авторів, поспілкува-

тися з письменниками і взяти в них автографи.

Серед письменників і видавців відбулися тематичні дискусії у семи напрямках. У номінації

на дитячу тематику модератором була Анна Багряна.

– Я в цій номінації дебютантка, – зізналася Анна. – Дитячу книжку «Казки з міського

парку» написала для своєї дитини. Відчула, що обмалькорисних книжок для малечі. Гуляючи парком, придумувала на ходу цікаві історії для донечки, а потім їх записала. Малюнки для книги робили діти.

Міла Іванцова презентувала збірку «Теплі історії про радість і сум». Це короткі розповіді, наповнені неповторними відтінками почуттів і вражень. І майже всі – з позитивним завершенням. Письменниця з Івано-Франківська Марія Ткачівська представила роботу «Тримай мене, ковзанко». Роман про кохання і зраду, божевілля та підступність.

КНИГОЗБІРНЯ

■ АНДРІЙ БОНДАР

1991 року закінчив Кам'янець-Подільську середню школу № 9. У 1991–1994 роках навчався на філологічному факультеті Кам'янець-Подільського педагогічного інституту (нині Кам'янець-Подільський національний університет). 1994-го вступив до Києво-Могилянської академії (закінчив 2001 року).

Головний редактор газети Асоціації українських письменників «Література плюс» (1998–2000), заступник головного редактора журналу «Єва» (2001–2002). Редактор літературної сторінки «Книжкова лавка» в газетах «Дзеркало тижня» (2001–2007), «Газета по-українськи». Колумніст «Газети по-українськи» (2006).

Дружина – письменниця Софія Андрухович. Донька Варвара народилася 10 березня 2008 року. На Євромайдані перебував із перших днів протестів.

■ НАГОРОДИ ТА СТИПЕНДІЇ

- ◆ лауреат премії видавництва «Смолоскип», 1997
- ◆ стипендіат Міністерства культури Республіки Польща (стипендія Gaude Polonia), 2003
- ◆ стипендіат програми Nomines Urbani (Краків), 2004
- ◆ учасник фестивалю Poetry International (Роттердам), 2005

Андрій Бондар

ПІСНІ ПІСНІ

MERIDIAN CZERNOWITZ

Андрій БОНДАР: «Поезія – це втілення чистої публіцистики»

Людмила ЧЕЧЕЛЬ

Поетична збірка Андрія Бондаря «Пісні пісні», поета, перекладача і публіциста, характеризується типовими рисами творчої кризи.

Втім вона вкладається у ширшу картину існування особистості – кризи середнього віку. Неспроможність писати у старій манері підштовхнула автора до ідеї, що поезією може стати все. Відтак книжка позначена максимальним ступенем мозаїчності художнього мислення, абсурдизмом, примітивізмом і багатожанровістю.

Класичний чотиривірш, верлібр, афоризм, японське хоку і російська частушка – ось лише вершина жанрового айсберга. Головною темою книжки стали таємниці української колективної душі та її боротьба проти російського імперіалізму.

Пропонуємо вам до уваги розмову з автором цієї книжки. – **Андрій Бондар. Письменник, перекладач, телеведучий... Хто Ви насамперед? Як би охарактеризували свою творчу роботу?**

– Мене ніколи не цікавило, хто я передусім. Розмитість творчої ідентичності в моєму випадку – це нормально. Мені затишно і зручно жити в кількох вимірах, бо в кожному з видів роботи можна сховатися від іншого.

Можу сказати з певністю, що я точно не телеведучий. Це був тимчасовий досвід, можливість побувати в іншій кухні й іншій ситуації. Я не маю ні досвіду, ні амбіцій на цій стежині. Поетом буваю, хоча з поезією мої стосунки дуже складні.

Проза – це те, що посправжньому вабить, але я не можу поки що її собі дозволити в задовільних обсягах з різних причин. Переклад – це улюблене ремесло, яке дозволяє проіснувати мені та родині. Найпростіше з блогерством. Тут я можу бути таким, як я хочу.

– **Ви «публічний інтелектуал», людина, яка має довіру в певній частині соціуму?**

– Я не знаю, чим вимірюються такі речі, як довіра. Популярність блогера можна вирахувати за кількістю передплатників або лайків, поширень чи коментарів. Але це не довіра. Люди можуть читати з різних мотивів. Не киче тому, що довіряють. У цьому є елемент розваги, звичайного спостереження або просто вбивання часу.

це часу. Як правило, це речі, добре випробувані іншими – друзями або критиками. Романи про село, безперечно, є. Їх не може не бути в українській літературі. Але я не знаю, які вони і, головне, навіщо.

– **Чи може письменник сьогодні жити з продажу власних книжок?**

– Я не живу з продажу власних книжок. Якщо, звісно, як власні не рахувати мої численні переклади. Думаю, жити лише з продажу в нас не може

попереджаю, що зараз я обірву її творчий процес, виходжу на кухню і трапезую. А коли Софії хочеться в туалет, вона просить мене обірвати на кілька хвилин мій творчий процес.

Так і живемо. Загалом дуже мирно, хоч і трапляються невеличкі конфлікти. Буває, я собі дозволю пересидіти відведений на обід час. Софія каже тоді: «То вже в туалеті чай доп'єш» (сміється). А іноді я її підганяю, коли вона засидиться на моєму творчому місці. Дві творчі одиниці в нашій родині чудово дають одна одній простір для розвитку. Головне – взаємоповага і любов.

– **На творах яких письменників відбувалося Ваше становлення? Який свій твір вважаєте найбільш вдалим? Чи не заважає поезія публіцистиці?**

– Я виростав на прозі Євгена Гуцала, Василя Земляка, Юрія Збанацького, поезії Наталі Забіли і Платона Воронька, гуморесках Остапа Вишні і Євгена Дударя. Своім найвдалішим твором вважаю віршик про Аушвіц із нової книжки «Пісні пісні». А поезія публіцистиці заважати не може, бо, власне, поезія і є втіленням чистої публіцистики.

– **Імена яких письменників Вас сьогодні вражають так, що Ви хочете їх читати?**

– Мене вражають Максим Кідрок і Андрій Кокотюха, Любоко Дереш та Мирослав Дочинець. Хочу читати Надійку Гербіш і я читаю її часом. До кави і гарячого шоколаду.

– **Розкажіть трохи про Вашу перекладацьку діяльність, останні книжки, міжнародні здобутки.**

– Особливих міжнародних здобутків за останній рік я не маю. Крім почесної відзнаки за заслуги перед польською культурою від Міністерства культури Республіки Польща. А останні перекладені книжки – «Прийде Мордор і нас з'їсть» Земовіта Щерека, «Книжка про читання» Юстини Соболевської та «Наука любові та зради» Робіна Данбара.

Не певен, чи мені б хотілося мати довіру людей. Це накладає неабияку відповідальність. А з тягарем відповідальності ти вже не можеш бути до кінця вільним і щирим із собою, бо більше зважатимеш на те, «що подумаютъ», ніж на те, що хочеш сказати. Мені би хотілося бути чесним у головному. Мені не потрібна довіра людей, бо я не знаю, що з нею робити.

– **За фахом Ви літературознавець. Як гадаєте, що нині відбувається з сучасною українською літературою. Чи є, приміром, український роман про село?**

– Фах літературознавця – це минуле. Я поганий читач вітчизняної літератури. Читаю відверто мало, бо не маю на

ніхто, крім деяких російськомовних письменників, що пишуть у масових жанрах і видаються в Росії. Це питання старе. Український письменник може задовольнити якусь невелику частину своїх життєвих потреб продажем книжок, але дуже часто він, навпаки, інвестує свої кошти. Для написання роману середнього обсягу люди витрачають зароблене в інших сферах.

– **Дві творчі особистості в родині. Чи не заважає це у роботі?**

– Ні, творчості це не заважає. (Сміється) Я пишу в туалеті, а Софія на кухні. А зустрічаємося ми раз на день у спальні. Вранці знову розходимося. Я – в туалет, а Софія – на кухню. Коли мені треба попоїсти, я

Головний редактор
журналу «Український театр»
Надія СОКОЛЕНКО

театр

■ КИЇВ / ЛЬВІВ

У ніч із 11 на 12 жовтня в Києві і Львові відбулася акція, в якій театральні однодумці робили на вулицях міста рекламу театру самотужки!

■ ВАРШАВА

«Щоденники Майдану» у Польщі поставили раніше, ніж в Україні.

19 жовтня у варшавському Театрі Повсехному, що його з цього сезону очолює знаний в Україні завдяки програмі майстер-класів ЕЕРАР та Театральної платформи Павел Лисак, розпочався проєкт, присвячений останнім подіям в Україні «O CO SIĘ ZABIJAŁ? WOJNA. POKÓJ. UKRAINA», куратором якою виступила Йоанна Віховська.

Це мистецька й інтелектуальна відповідь на події, що відбуваються в останні місяці в Україні, починаючи з Революції гідності. Це серія мистецьких акцій (концерти, виставки, кінопокази, сценічні читання), зосереджених навколо двох найновіших прем'єр Театру Повсехни: «Щоденників Майдану» Наталі Воробит у постановці Войтека Клемма (вона відбудеться цієї п'ятниці – 24 жовтня) та «Війни і миру» за Львом Толстим у режисурі Марціна Лібера.

У проєкті беруть участі митці з України, Польщі та ще кількох країн. 19 жовтня відбулося відкриття виставки Худради «Референдум у справі виходу з виду людського» та концерт Мар'яни Садовської і Крістіана Томе.

■ КИЇВ

29 листопада у Центрі культури та мистецтв Київського політехнічного інституту відбудеться прем'єра опери «Коріолан» за Шекспіром у рамках проєкту Влада Троїцького «Нова музика». Цей драматичний твір був вибраний не випадково. На думку режисера і керівника проєкту Влада Троїцького, більш актуальний і болісний текст для постановки у театрі сьогодні знайти складно.

В основі трагедії Шекспіра – життєпис давньоримського вождя Гая Марція Коріолана зі змалюванням політичних інтриг та бунту народу проти свого лідера. «Коріолан» – ну дуже актуальний сьогодні. Це такий гадючник, умовно «кулуари Верховної Ради», – коментує Влад Троїцький.

Музичну палітру опери утворюють поєднання тембрів акустичних інструментів та електроніки, академічної та народної манер співу, складних гармоній та сучасних драйвових ритмів. У роботі над оперою київські музиканти шукали принципово новий стиль, нову музичну мову. «Я давно думаю про необхідність розвивати нову академічну музику. Обіцяю: «Коріолан» звучатиме по-справжньому цікаво і сучасно», – каже Влад Троїцький.

«Донбасе, повстань!»

19 жовтня в Любліні завершився фестиваль «Конфронтації театральні».

В останній вечір у рамках програми резиденції ЕЕРАР було презентовано сценічне читання документального тексту, створеного Павлом Юровим та Анастасією Касіловою, «Донбасе, повстань! Казка про Новоросію».

Сценічне читання цього тексту, але в англійському перекладі і за участю Мар'яни Садовської, вже пройшли в німецькому Кьольні в рамках фестивалю Globalize:Cologne, де також виступали Сергій Жадан і музичний гурт «Собаки в космосі». У Любліні текст читали польські актори (переклад Сергія Петриченка). Документальну п'єсу «Донбасе, повстань!...» Павло Юров писав на основі опублікованих у газетах статей та інтерв'ю, постів у соціальних мережах.

Принциповим, як розповів автор і режисер після презентації сценічних читань, було те, аби ці інтерв'ю не були зняті на відео. Тобто, щоб розмови відбувалися сам на сам із журналістом чи були власним текстом персонажа.

Хоча Павло Юров разом із Денисом Грищуком про-

вів у полоні бойовиків у Слов'янську більше 2 місяців, його власний досвід не ввійшов у фінальний варіант тексту. При цьому він спробував дати слово різним сторонам конфлікту: тут є і розповідь бізнесмена Константиновського, відомого тим, що продав роллс-ройс фантом, і монолог волонтерки Ірини Довгань, фотознімок якої з табличкою «Вона вбиває наших дітей» обійшов простори Інтернету, а є і зовсім фантастичний текст Дугіна про Бордаєм та іншими лідерами бойови-

ків. Багато що із цього тексту ми знаємо, справа в композиції і доборі текстів – режисер і автор намагається представити певну узагальнену картину світу, залишаючи змогу глядачам-слухачам самим робити висновки із побаченого-почутого під час читань.

В очі впадає одна суттєва різниця – розповіді проукраїнської сторони: волонтерів, учасників АТО, командирів батальйонів – відчутно більше пов'язані з нашим життям, аніж клішовані відповіді бойовиків, що немов представляють сконструй-

вану за законами фантастики альтернативну дійсність. Можливо тому Павло Юров усі тексти бойовиків доручив тільки одному артисту, який сидить спиною до аудиторії і відповідає на камеру, а ми бачимо його обличчя по телевізору.

Директор фестивалю «Конфронтації театральні» Януш Опринський на обговоренні після читання подякував автору й режисерові за такий виважений, лаконічний і відкритий спосіб представлення того «пекла, через яке пройшов сам».

Наступні сценічні читання відбудуться 29 листопада у варшавському Театрі Повсехному. Павло Юров планує зробити сценічне читання цього тексту також і в Україні. У п'ятому номері журналу «Український театр» читайте інтерв'ю з режисером, а також репортаж про фестиваль.

Події в Україні знайшли своє відображення і в роботі румунського візуального митця Дана Пержовскі, який розмалював вікна та скляні двері Центру культури в Любліні, де проходила більшість подій фестивалю.

Нафотознімку читання п'єси «Донбасе, повстань!»

Покурбалесимо?

Чим вирізняється театральне життя Харкова?

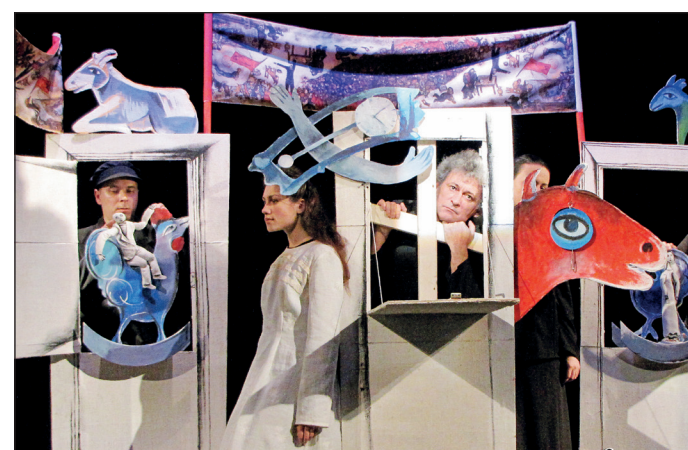
Тим, що в ньому надзвичайно сильний незалежний театральний рух. Стільки недержавних театрів не має, напевно, жодне українське місто. Причому багатьом цим колективам вдається мирно співіснувати на двох сценах харківського Будинку актора. Саме на цій незалежній території у Харкові відбувається творчий пошук, є місце театральному експерименту.

24 жовтня у Харкові розпочинається XI Фестиваль недержавних театрів «Курбалесія». Форум триватиме до 28 жовтня і представить увазі харків'ян сім вистав. Гостем фестивалю стане Полтавський академічний обласний театр ляльок із виставою Оксани Дмитрієвої «Портрет з годин-

ником, що літає» за мотивами автобіографічної книжки Марка Шагала «Моє життя».

Окрім цього, свої нові вистави представлять Театр 19 – «Шукаю роботу» Жорді Галсерана; Вінора – «A dog's life (Собаче життя)» за щоденниками Чарльза Спенсера Чапліна; театр Post Scriptum – «Каліка з острова Інішмаан» Мартіна МакДонаха; театр «Новая сцена» – «Обломoff» Михайла Угарова; творче об'єднання «Green Magic» – «Риба» за п'єсою «Останній палко закоханий» Ніла Саймона; авторський театр «Может быть» – «Історія кохання» за мотивами роману Ісаака Башевіса Зінгера «Вороги. Історія кохання».

Формат фестивалю передбачає також проведення обговорень вистав. А в рамках освітньої програми знаний

театральний критик Сергій Васильєв проведе майстер-клас «Шепіт в бездні: до кого звертається критик?», а заступник головного редактора журналу «Український театр» Ірина Чужинова прочитає лекцію «Театрознавство між

теорією і практикою. Фундаментальна розмова про прикладні завдання».

На фотознімку сцена з вистави «Портрет з літаючим годинником» за Марком Шагалом. Полтавський театр ляльок

Головний редактор
журналу «Музика»
Ольга ГОЛИНСЬКА

Музика

■ УКРАЇНА

У вівторок та середу 28, 29 жовтня у Палаці «Україна» нарешті відбудеться світова прем'єра балету «The Great Gatsby». Організатори обіцяють хореографічне шоу, що поєднає класичний балет, сучасний танець і кінематограф. Музику вистави написав Костянтин Меладзе, найзатребуваніший на пострадянському просторі естрадний композитор. Хореографом виступив Двайт Роден – один із провідних сучасних хореографів, керівник Complexions Ballet, постановник танцювальних номерів у цирку «Дю Солей», шоу поп-зірок і голлівудських кінострічок. Головну роль виконає блискучий і неповторний Деніс Матвієнко. «Ми прагнемо, аби про Україну у світі говорили не лише у контексті трагічних подій, – зазначила продюсер проекту Альона Матвієнко, – і домаємося того, щоб її знали як країну, театральний продукт котрої може конкурувати із найповажнішими театральними компаніями світу».

■ КИЇВ

Мистецько-концертний центр імені Івана Козловського Національної оперети України відкрив другий сезон.

Із цієї нагоди Центр привітали колектив Національної музичної академії України імені Петра Чайковського, учні Мар'янівської школи естетичного виховання імені Івана Козловського, побудованої свого часу на кошти видатного співака, і театральний критик, друг родини Козловських Лев Аннінський.

Як і перший сезон діяльності Центру, нинішній обіцяє цікаві заходи та проекти. Насамперед, це акції, присвячені 80-річчю Національної оперети та 115-й річниці від дня народження Івана Козловського. Також у другому сезоні «на біс» повторять проекти минулого року: музично-літературну композицію народного артиста України Олександра Кравченка «І на оновленій землі...», присвячену ювілею Великого Кобзаря, найкращі вистави програми «Молоді режисери України представляють», вечори романсу та фламенко.

Планується залучити до роботи Центру артистів Національної оперети. Так, головний балетмейстер театру Вадим Прокопенко не виключає появи на сцені Центру малих балетних постановок, а головний хормейстер Ігор Ярошенко переконаний, що камерна сцена є цікавою для творчих експериментів хору театру.

Діамантовий політ

Ірина СІКОРСЬКА

Урочистим концертом «Україна в моєму серці» відкрила 75-й ювілейний сезон Кіровоградська обласна філармонія.

Продуманою й драматургічно виструнченою програмою (режисер – художній керівник філармонії Наталя Бондаренко) колектив звітував Україні про свої здобутки й досягнення.

Широковідомими стали започатковані тут щорічні форуми камерної і симфонічної музики «Травневі музичні зустрічі», фестивалі духовної музики «Різдвяні передзвони». Успішно існують, оновлюючись, різні мистецькі проекти. Проведено численні концерти для учасників бойових дій і поранених бійців АТО...

Понад 30 років філармонію вправною рукою веде вперед заслужений працівник культури України Микола Кравченко. За його керівництва історична будівля з концертною залом, що за акустичними параметрами й оздобленням вважається однією з найкращих в Україні, стала окрасою міста.

Творчий колектив постійно оновлюється, поповнюється

Фото Ігоря ДЕМУКА

молодими кадрами, проте не забувають і про ветеранів сцени. Це відзначалося у привітальному листі міністра культури Євгена Нищука, в урочистих промовах очільників області та численних гостей.

Хоча наказ про створення філармонії було підписано у 1939 році, кіровоградці ведуть історію філармонійного музичування у своєму місті від виступів Ференца Ліста, який 1847 року в тодішньому Єлисаветграді дав останній у житті публічний концерт. Саме тому програму відкрив «нащадок» школи уродженця Кіровограда Генріха Нейгауза, яскравий піаніст Олег Рудницький пер-

шою частиною Угорської рапсодії № 19 Ліста.

Даниною пам'яті видатним музикантам-землякам став виступ камерного оркестру філармонії «Концертино» (художній керівник – Наталя Хилобокова), що блискуче виконав віртуозне «Allegro» Юлія Мейтуса (теж уродженця Єлисаветграда), спеціально до цієї події аранжоване колишнім кіровоградцем, а нині – керівником оркестру Хору імені Григорія Верьовки Геннадієм Єрьоменком. Остап Шутко (флейта) разом із «Концертино» виконав пісню Святослава Вакарчука «Холодно» в інструментуванні Богдани Фроляк.

У пам'ять про дебют у Єлисаветграді в ролі Наталки Полтавки славетної Марії Заньковецької пісню Наталки проспівала наша знаменита землячка, народна артистка України Лідія Забіляста. Особливо зворушливою нотою прозвучала пісня В'ячеслава Хурсенка «Соколята» у виконанні оксамитового баритона Сергія Дьоміна, підкріплена відеорядом зустрічі кіровоградського спецназу із зони АТО.

Інструментальний ансамбль «Єлисавет-ретро» (художній керівник – Микола Кваша), як завжди, порадував бездоганним смаком і вишуканістю. А художнього керівника відомого на весь світ ансамблю «Зоряни» Антоніну Червінську зал зустрів стоячи: пісня Миколи Свидюка «Моя Україна» в її виконанні прозвучала по-особливому проникливо. Пошануванням Кобзаря став напрочуд вдалий дебют дуету молодих народних співачок Тетяни Яковенко й Мар'яни Козанак із піснею «Зоре моя вечірняя».

На тлі трагічних подій на сході держави цей вечір став ковтком свіжого повітря, мандрівкою у Світ Прекрасного Мистецтва із вірою, що ми переможемо.

На фотознімку директор філармонії Микола Кравченко

Діалоги львівських «Контрастів»

У рамках XX міжнародного фестивалю сучасної музики «Контрасти» відбулося кілька особливих імпрез.

«Львівські музиканти пам'ятають» – таку назву мав вечір, присвячений видатним постатям польської та української музики Анджею Хлопецькому і Яремі Якуб'яку.

У концерті, який провели музикознавець Лідія Мельник і культуролог Тарас Возняк, прозвучали романтичні «Етюди старого міста» для віолончелі Любови Сидоренко, філософське, сповнене заглибленості у світ думок про вічне «Lamento» для фортепіанного тріо Богдани Фроляк, «Чотири прелюдії для фортепіано» Павла Микетина та «Pianogisang» для фортепіано Ігоря Щербакова.

Помітною подією форуму став вечір «Польсько-

Фото Анни ЩЕРБАКОВОЇ

українські музичні діалоги: Львівські прем'єри». Твори українських і польських композиторів виконав Академічний симфонічний оркестр Львівської філармонії під орудою відомого польського диригента Романа Реваковича, який ініціював цей проект.

Композиції Ганни Гаврилець та Ігоря Щербакова створились у листопаді-грудні 2013 року, коли у Києві розгортались трагічні події на Майдані, і, безперечно, стали авторськими відгуками на них. «Знаки» Ганни Гаврилець – це звернення до найдавніших атрибутів людського життя. Коли вслухаєшся у плин музичної матерії, вона ніби огортає, гіпнолізує тебе, змушує відчутти символіку знаків, їхню потаємну напругу та ніби трагічне передчуття катаклізмів.

Концерт Ігоря Щербакова – втілення трагічних подій Майдану. В емоційних вибухових епізодах твору відбилися переживання митця за долю України, а щемлива народна коліскова «Котіку сіренькій...» звучить, як стримана туга за заггиблими.

Опус майстерно озвучив соліст Йозеф Ермін.

Класик польської музики XX століття Анджей Пануфнік був представлений споглядальним твором «Landscape». Зовсім іншу образну палітру продемонстрував «Великий перехід» Єжи Корновича, присвячений нинішнім подіям в Україні.

«У кожному великому переході, – вважає автор, – є щось спільне: це вимір змін основних цінностей, байдуже, чи перехід цей через Червоне море, ківський Богатирські ворота або Майдан». Використовуючи багату палітру оркестрового звучання, композитор сучасною музичною мовою відтворив загадковість, химерність, змінність навколишнього світу.

Галина СТЕПАНЧЕНКО
На фотознімку композитор Ігор Щербаков

Головний редактор
журналу «Пам'ятки України»
Леся БОГОСЛОВ

сторінки історії

КОПАЧІВ

25–26 жовтня в історичному парку «Київська Русь» під Києвом пройде свято «Сказання про кінну княжу дружину», пізнавальне в плані розуміння того, як з'явилася кіннота.

Глядачі дізнаються, як приручили коней, як їх почали використовувати. Побачать до 20 історичних порід коней, виведених у різних куточках світу, бої вершників – так, як це відбувалося у часи Середньовіччя, кінний балет і стройову підготовку княжої кінної дружини.

ХУСТ

Героїчні сторінки історії колишньої столиці Карпатської України ожили на стіні, що розташована на вулиці Репіна у місті над Тисою. Їх зобразили Василь Полажинець, Анна Козир, Андрій Козир та Юлія Смерека.

«Я розробив ескіз іще влітку, у соціальних мережах місяць тривало обговорення», – розповів організатор акції Василь Полажинець.

Настінний живопис хустського майстра пензля включає в себе сюжетну композицію із величною фортецею XI сторіччя та найстаршою церквою міста – Єлизаветинським костелом. Ще однією композицією, що розташовуватиметься поруч, автор хоче увічнити у фарбах славнозвісну «Долину нарцисів».

КИЇВ

До **19 листопада** в прес-центрі інформаційного агентства «Українські Новини», що на Експланадній, – серія відкритих лекцій-дискусій з історії й культури кримських татар, ініційована Програмою імені Фулбрайта в Україні.

Осіній лекторій поглибить знання відвідувачів з історії й культури кримських татар, наблизить до світовідчуження народу з його вартостями, традиціями, моральними переконаннями, уявленнями; стане доброю нагодою співдумати, співспостерігати, що стане ґрунтом для відродження й розвитку не тільки кримських татар, але й України.

До **27 листопада** в Літературно-меморіальному музеї-квартирі Павла Тичини фахівець із етнокультури донецького регіону Леся Гасиджак представляє авторський історико-культурологічний лекторій «(Не)Відомий Донбас: історичні міфи та культурні реалії».

Головним завданням є припідняти завісу над історією регіону, зупинитися на чинниках, які формували національну та мовну структуру його населення, познайомити слухачів з діячами культури, яким дала життя і таланти донецька земля, і дати відповіді на багато запитань, які є актуальними для сучасного суспільства.

Простір українського слова

Наталія МУСІЄНКО

Цієї осені сто років виповнилося б актрисі Наталії Кандибі.

На полиці вишикувалися книжки. Це збірки українських поетів та письменників, видані в 50–80-ті роки минулого століття. На кожній дарчий напис на кшталт «Справжньому майстру художнього слова і справжньому світлому моему другові» (Платон Воронько).

Хто ж вона, ця актриса, що викликала почуття захоплення у великих поетів?

У Київському державному академічному театрі імені Івана Франка з 1937 до 1941 року вона зіграла низку провідних ролей: Соня («Хазяїн» І. Тобілевича), Наташа («Правда» О. Корнійчука), Аліна («Поетова доля» С. Голованівського). У них розкрилося лірико-драматичне обдарування та вольовий характер молоді виконавиці.

Працювала в Українському драматичному театрі імені Т. Шевченка, у Київській естраді.

Згодом на сцені рідного театру зіграла спектаклі, які ставили Гнат Юра та Мар'ян Крушельницький. Та все важче було відтворювати далекі від життя постаті. 1960 року, не маючи змоги розкрити талант

на повну силу, актриса пішла від франківців до Київської державної філармонії.

Робота у храмі музики передбачала не лише концерти на київській сцені. Автобус віз артистів у село, де люди в залі сиділи в кожухах і шапках, а вона стояла на сцені у відкритій вечірній сукні. Це був зразковий театр майстра художнього слова. Реалізуються її талант і майстерність, що засвідчено на кількох республіканських конкурсах читців, лауреатом яких вона стає.

Із філармонічної сцени у виконанні пані Наталії звучали твори Т. Шевченка. Вона стала лауреатом республіканського конкурсу до дня народження Кобзаря. У неї була прекрасна

програма, присвячена творчості Лесі Українки. Та визначальний масив репертуару складала вірші сучасних українських поетів.

Особливе місце у її творчості посідала поезія Леоніда Вишеславського. Актриса зізнавалася, що відчуває надзвичайну відповідальність, передаючи вірші майстра тонкої інтелектуальної лірики, докладає зусиль, щоб не допустити фальшивої інтонації. Цю духовну близькість відчував і сам поет, даруючи актрисі книжки з написами: «Дорогой Наташи Григорьевне Кандыбе – первой блестящей исполнительнице “Звездных

сонетов” от очарованного автора. Леонид Вышеславский».

«Українська поезія отримала натхнену пропагандистку українського слова», – підкреслював поет Леонід Куліш. Мистецькою подією стала програма-портрет Лесі Українки «Струни серця».

Залишилася вдячність тих, хто слухав зі сцени талановиту актрису. Чарівну своєю молодістю пристрасною, жіночністю, аристократизмом духу, як писала поетеса Наталя Кашук про Наталію Григорівну Кандибу.

На фотознімках:
Наталія Кандиба; актриса з Віктором Добровольським

Український Парнас

Унікальний осередок української культури.

Він утворився на зламі XIX і XX століть неподалік від перехрестя вулиці Паньківської та Маріїнсько-Благовіщенської і серед киян отримав назву «Українського Парнасу». Тут, у сусідніх будинках, оселилися родини всесвітньо відомих українських діячів – Лесі Українки, Миколи Лисенка, Михайла Старицького, Панаса Саксаганського. Щовечора в одній із віталень збиралося товариство. Тут вирішували справи найвідоміші культурні і громадські діячі – М. Коцюбинський, І. Франко, О. Маковей, В. Антонович та багато інших.

Будинки, де проживали митці, збереглися й донині. Зараз тут Музей видатних діячів української культури: Лесі Українки, Миколи Лисенка, Панаса Саксаганського та Михайла Старицького. Для

відвідувачів на вулиці Саксаганського відкриті експозиції трьох музеїв: Лесі Українки, Миколи Лисенка та Михайла Старицького. У музеї Старицького постійно функціонує виставка унікальних речей, документів та світлин визначного актора.

У залах – меблі, твори мистецтва, рідкісні фотознімки, документи, автографи, що належали відомим українським діячам. Експозиції дозволяють ознайомитися з особливостями побуту та стилю життя інтелігенції кінця XIX – початку XX століття.

На часі – створення музею Панаса Саксаганського, що має розташуватися у будинку на вулиці Жиланській, а також музею «Іван Франко і Київ», який має розміститися в окремому будинку на вулиці Саксаганського.

Ольга ГУРАЛЬ

редактор
Руслан ОНОПРИЄНКО

акцент

Українська культура – не в форматі?

Надія ПАСТЕРНАК

Українська культура як інструмент комунікації, як консолідуючий чинник суспільства відсутня у передвиборчих програмах майже всіх політичних партій.

З цього приводу 15 жовтня діячі культури Львівщини зібралися на круглий стіл під назвою «Формат “Українська культура – не в форматі”», щоб висловити свою стурбованість, обговорити актуальні питання й допомогти владі сформувати гуманітарну і культурну політику держави. Пропонуємо нашим читачам найцікавіші виступи і думки, які прозвучали цими днями у Львівській опері.

ВАСИЛЬ ВОВКУН

Художній керівник Львівської національної опери, кандидат культурології, міністр культури і туризму у 2007–2010 роках, модератор круглого столу:

– Така ситуація – «формат не в форматі» – означає витіснення української культури на периферію суспільного життя, її плебеїзацію, культурну маргіналізацію та відлучення від модерних процесів на фоні зрощення політичної влади та бізнесу.

Саме такі реальності віддзеркалюють відносини політичної та фінансової еліти і суспільства, яке відчужується від власної культури і все більше сповнене пафосу реконструкції, хаосу та анархії, що сьогодні спостерігаємо і переживаємо на півдні та сході України.

Я розумію, що ми сьогодні круглим столом не вирішимо всіх проблем, але вже наша зустріч є тим поштовхом, який може нас далі надихати на якісь кроки. Мета нашого зібрання – роздмухати всеукраїнську дискусію щодо цих питань.

...Культура сьогодні зазнає й надалі зазнаватиме впливу не тільки зі Сходу. На гуманітарні програми тисне й Захід. Таким чином, вступаючи у Європейський Союз, де культури теж мають свою боротьбу і свою ціль, ми будемо відчувати впливи і на українську культуру.

...Українська культура на всіх віхах історії пов'язана з ідеологією, і насамперед з колоніальною, імперською чи царською. Тільки з проголошенням незалежності вона виходить на самостійне спілкування з соціумом, хоч і залишається у постколоніальному полоні. Отже, ми ще не можемо фіксувати, що українська культура виконує свою місію.

АНАТОЛІЙ КАРАСЬ

Професор філософії, завідувач кафедри Львівського національного університету імені І. Франка:

– Процес руйнації української культури є дуже тривалим. Він відбувався протягом усього ХХ століття, і навіть за 23 роки незалежності не вдалося спинити інерції тих тенденцій, які були започатковані більшовиками і ворогами української культури.

Віяння у сфері культури, у системі наших звичаїв, у нашому щоденному житті дуже мало спонукають масове населення міста, а тим більше села, прийти в театр, музей, відвідати виставку. Чому так? Тому що на побут, який належить до культури, впливають інші тенденції – і не просто кітчеві, а й навіть антикультурні.

ОЛЕКСАНДРА КОВАЛЬ

Президент Форуму видавців у Львові:

– У документах, які підписано з Євросоюзом, про культуру

йдеться дуже багато. І, згідно з цими міжнародними угодами й документами, український уряд зобов'язаний розробити стратегію розвитку культури на 2020–2025 роки до кінця наступного року. Для цього в Міністерстві культури вже створена робоча група, до якої я маю честь належати...

У листопаді у Львові відбується обговорення за затвер-

дженою методикою, де будуть розглянуті питання, на яких базується подальше просування культури.

Наскільки широким має бути діапазон культурної політики? Тут є безліч варіантів: культура як естетична діяльність чи культура як спосіб життя? Які сфери життя має охоплювати культурна політика? ►

акцент

► Чому має бути приділено більше уваги: розв'язанню суто професійних проблем окремих секторів чи ролі культури в суспільстві?

Яка ключова ідея має бути покладена в основу нової культурної політики? Як тісно має бути пов'язана культура з процесом соціально-економічного розвитку суспільства?

Наскільки нейтральною чи заангажованою щодо суспільно-політичних процесів має бути творча діяльність? Як слід формувати культурну політику? Як мають розподілятися кошти на культуру? Яким має бути оптимальне співвідношення між державним і приватним секторами культури? Яким культурним активам має надавати пріоритет держава?..

Варіантів багато. Кожен із них цікавий, і в кожній дилемі є ще кілька питань для обговорення. Я вважаю, що нам усім насамперед варто уявити такий стан культури в країні, який би нам здавався ідеальним і комфортним.

І, уявляючи собі цю культуру так, що всі ходять в Оперний театр чи всі принаймні зустрічаються на Форумі видавців, маємо визначити шлях, яким зможемо дійти до цього стану. А це вдасться лише за умови, що при вирішенні кожної з дилем ми знайдемо баланс.

То ж я запрошую всіх до конкретної, але дуже відповідальної і важкої роботи, яка потребує великої віддачі нашого часу й ентузіазму.

ОЛЕКСАНДР КОЗАРЕНКО Композитор, професор:

– Мене здивувало формулювання теми нашої зустрічі – «Неформат української культури». Ми можемо говорити про неформат української держави стосовно нашої культури. Хіба, може, Європа нас, убогих сиріт, якось змусить жити трохи інакше. Дай Боже! Але я проти такого формулювання тематики круглого столу. З українською культурою все гаразд, не гаразд із нашою державою.

Європа може нас навчити жити по-європейському, але христощентризм, притаманний українській культурі, для неї зараз не актуальний...

РУСТЕМ АБЕЛЬТІФОВ Культуролог:

– Як новий мешканець Львова й неетнічний українець, хочу сказати, що українська культура дуже багата, і тим вона цінна. На жаль, за роки

незалежності України вона не відіграла тієї інтегруючої ролі, яку мала б. Тому на Сході й у моєму рідному Криму українізація, яку нам обіцяли, не відбулася.

На жаль, зараз на національних каналах російської мови стало ще більше. Українська як державна втрачає свою об'єднувальну функцію. Я переконаний у тому, що державна мова має бути одна і вона має стати інтегруючим фактором у суспільстві.

ЯРОСЛАВ ФЕДОРИШИН Актор, режисер театру «Воскресіння»:

– На жаль, ми ще довго існуватимемо за таких обставин і писатимемо різні програми – чи європейської підтримки, чи якоїсь іншої, – тому що самі не розуміємо, чого хочемо. Європейські проекти мають певні схеми, але в нашої національної ідеологічної країні має бути насамперед своя схема...

Не кількістю ми робимо мистецтво, а тільки якістю. Якісного театрального мистецтва зараз дуже мало, і не тільки у Львові, а й по всій Україні... У нас культура все одно фінансується за залишковим принципом і на душу населення. Якщо ми не змінимо юридич-

акцент

но різні форми існування нашої ідеології, оцінки таланту людини – ніякі європейські розробки нам не допоможуть.

ГАЛИНА ДОРОЩУК

Заступник директора Львівської національної галереї мистецтв:

– Говорячи про неформатну українську культуру, ми повинні виробити ті пропозиції, які базуються на нашому національному українському стрижні. Спираючись на нього, мають розвиватися різні напрямки культури. Мова йде про те, що ми маємо багату традицію.

Чим багата Україна віками? Школами – музичними, художніми, літературними. Нашу славу творили українські світила за кордоном. Ми, як нація, нині маємо авторитет, який формувався століттями. Але нам бракує гордості за національний продукт.

МИРОН ЙОСИПОВИЧ

Диригент Львівської опери:

– В Україні є шість оперних театрів, сім із Дитячим київським. Вони – монстри пострадянські. 700 і більше людей на бюджеті, і це коли в мюнхенській чи берлінській опері штат складають

60 осіб. У львівській, дніпропетровській, одеській – також 60... Там штат постійних солістів – 10 осіб, у нас – 50. Це все висить на бюджеті. Є люди, які на сцену виходять раз на місяць, раз на півроку, раз на рік, і всі отримують заробітну плату.

Ставиться одна прем'єра на рік, тому що вона в дотації. Це вистави, які ідуть не з нашої вини, не на високому рівні, тому що сама організація роботи – дрімуча «совдепівська».

Якщо ми йдемо в Європу, то не треба нічого придумувати, потрібно просто взяти їхні трафарети: зайти на сайт краківських театрів і подивитися, як у них формується репертуар, що і як фінансується.

Я диригував і в Європі, і в Америці. Там 40 % артист філармонії заробляє сам, 30 % дає держава, і тільки 30 % – спонсор. Спільні постановки: за сезон можна робити не одну виставу, а шість. Інша справа, що це конкретні пропозиції, які є в правовому полі держави. Якщо якийсь закон не підходить, його треба змінити, але це повинні подавати ми знизу.

Наступного разу треба зібратися у комітетах – художники, музиканти, літератори – і давати конкретні пропозиції,

шукати реальні шляхи виходу з кризи.

Чому у нас жоден оркестр симфонічний не засвітився за кордоном? 45-мільйонна країна! Жодного симфонічного оркестру не звучить. Де той Київ? Де ті національні колективи?

І тоді приїжджає якийсь грошовитий наїзник, купує за безцінь тих талановитих дітей і показує нашу українську культуру десь у Берліні, в Мюнхені... Німці стоячи кричали «Браво!», коли виступали українські музиканти під іменем австрійця. Терміново потрібно конкретні речі пропонувати.

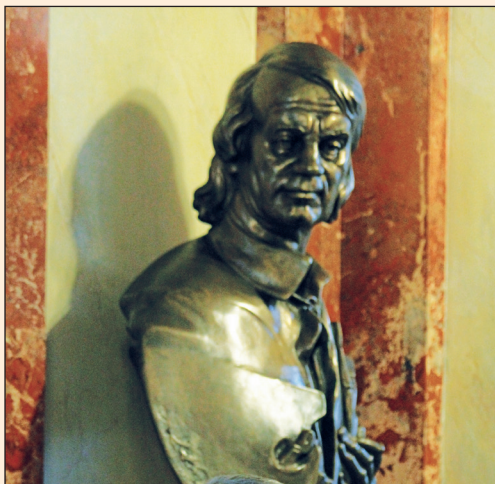
ТАДЕЙ ЕДЕР

Генеральний директор і художній керівник Львівського національного академічного театру опери та балету імені С. Крушельницької:

– Хочу подякувати за те, що в кожного з вас сьогодні в голові, в серці, і на душі є біль за нашу культуру, і тому ми зібралися...

Я хотів би запитати себе і запитати вас: що є основою культури? На чому базується культура? ►

акцент

► Чому вона або виростає, або нищиться й гине? Вона будується на двох речах – це віра і мова. Покажіть мені на глобусі країну, де в основі однієї віри, одного віросповідання – шість конфесій. Поляк має одну мову, одну віру. Москаль має одну мову й одну віру, а вони будують культуру. Покажіть мені країну навмання, у якій на високу державну трибуну виходить державна особа і не говорить державною мовою.

Ніхто з нас не обирає маму, не обирає собі мову чи віру. І мами не знали, де ми будемо. Але якщо доля закинула її дитину на іншу територію, то та дитина знала, що не має права забути свою мову, свою віру і має шанувати мову й віру тієї землі, де вона їсть хліб. Тільки тоді ми маємо говорити з вами про культуру. Вона звідси починається...

Я гадаю, що тут усі ми однієї думки й однієї віри. Мине час, прийде інша молодь. Що ми їм залишимо? Чи передамо ми своє бачення, своє серце, свою душу, чи залишимо це блюзнірство, що принижує нашу державу і нашу культуру?

На фотознімках учасники
круглого столу та гості заходу
Фото Романа РАТУШНОГО
та Йосипа МАРУХНЯКА

редактор
Євген БУКЕТ

одеса

■ НА НОВОЩІПНОМУ РЯДУ, 25

В Одеському зоопарку відбувся щорічний «Осінній фестиваль птахів». У рамках свята були організовані командні ігри, в яких взяли участь учні загальноосвітніх шкіл міста та природознавчих гуртків. Юним любителям природи належало пройти низку складних завдань і продемонструвати свої знання про світ птахів. Приміром, у конкурсах їм потрібно було визначити птаха за пір'ям і яйцем, відгадати, кому з пернатих належить той чи інший щибет і багато іншого.

Також у цей день команди-учасники принесли в зоопарк годівниці для птахів, які змайстрували власноруч. Усі годівниці будуть розвішені на території зоопарку, коли настануть холоди.

■ НА ГАВАННІЙ, 4

Виставка «От де, люде, наша слава!..», присвячена 200-річчю Великого Кобзаря і приурочена до Дня українського козацтва, триває до 14 листопада в Одеському історико-краєзнавчому музеї. На ній представлені артефакти козацької епохи: предмети озброєння і військового спорядження, побутові речі, документи XVI–XVIII ст., а також живопис і графіка, картографічні матеріали, друковані видання XVI–XX ст., зокрема, вірші і листування Т. Шевченка та репродукції його малюнків з музейного та приватних зібрань.

В іншій залі музею – виставка молодих одеських художників «ЯNOVA. В умовах війни». В експозиції – художні роботи, створені в основному під час Майдану і військових дій. Твори пройняті переживаннями складних для української землі часів, сповнені надій на перемогу і несуть ту необхідну іскру любові, яка зігриває й об'єднує серця людей.

■ НА ГЕНЕРАЛА ПЕТРОВА, 59А

У бібліотеці № 42 розповідали про День козацтва. Гостями бібліотеки стали ліцеїсти Одеського військового ліцею з посиленою військово-фізичною підготовкою.

З розповіді завідувачки бібліотеки Світлани Лазаренко ліцеїсти дізналися про традиції і значення свята Покрови для українських козаків. А про те, хто такі козаки, як саме формувалася Запорізька Січ, які традиції і звичаї існували тут, про відносини між козаками, ставлення козака до жінки, гостинність козаків та інші цікавинки повідала ліцеїстам бібліотекар читального залу Юлія Печерянська.

За доброю традицією, бібліотекар ліцею Лариса Рябікова одержала в подарунок книги від колективу бібліотечної філії № 42.

Оксана ШАЛАШНА

14 жовтня в Одеській міській раді відбулася захоплива презентація соціального молодіжного проекту «Музаріум».

Проект розробили випускники Комп'ютерної академії «Шаг» Роман Безверхний, Анастасія Іванченко і Тимофій Лавренюк задля того, щоб зробити відвідування музеїв ще більш цікавим і при цьому веселим і захоплюючим.

«Музаріум» – це додаток для мобільних платформ, здатний привернути увагу школярів і сту-

Музаріум

дентів до унікальних експонатів музеїв і таким чином зацікавити їх багатою історичною і культурною спадщиною міста. Його творці пропонують урізноманітнити ознайомлення з музейними експозиціями захоплюючим квестом – грою з набором цікавих завдань, питань, головоломок, задач і будь-якого іншого інтерактиву, який необхідно вирішувати в певній послідовності. У результаті проходження квесту користувач накопичує бали і може отримати бейдж та подарунок від музею.

«Ознайомитися з додатком можна на сайті www.muzarium.info. Працівники музеїв самі зможуть готувати завдання і

квести, продумувати їх детально і виважено. У них буде змога стежити за розвитком проекту та вносити свої пропозиції. Участь у проєкті безкоштовна для музеїв, а сам додаток також буде безкоштовним для відвідувачів. Реєстрація на сайті – це вираження моральної підтримки розробникам, які безкорисливо займаються проєктом», – повідомили автори «Музаріума».

На презентації були присутні радник мера Одеси Є. Павлова, директор Департаменту культури і туризму міськради Т. Маркова і представники музеїв Одеси. Усі учасники радо ознайомилися з проєктом і одностайно висловили думку, що

він украй важливий і цікавий не тільки для молоді, але й для музеїв.

«Для нас була приємною новиною пропозиція авторів «Музаріума» стати першими учасниками проекту та розробити свій квест для додатка. Зараз же ми раді співпраці. Завдяки цій програмі кожна людина має змогу віднайти для себе багато цікавого в музеї, зробити відкриття, яке стане частиною біографії відвідувача», – сказала заступник директора Одеського муніципального музею особистих колекцій імені А. Блещунова Зоя Шинчук.

Представники музеїв висловили бажання співпрацювати з командою проекту «Музаріум», а це значить, що незабаром юні одесити стануть активнішими відвідувачами цих закладів, долучаючись до культурних традицій дивовижного міста Одеси, історію якого належить творити їм.

Дари осені

25 жовтня в Одеському луна-парку відбудеться фестиваль «Дари одеської осені», підготовлений Департаментом культури та туризму Одеської міської ради.

Золота пора року надихнула організаторів заходу на святкову презентацію картин, фотографій, незвичайних вітражів, робіт флористів, вишивальниць і ексклюзивних виробів талановитих майстрів хенд-мейду, що оспівують у своїх творіннях щедрі дари осені.

На імprovізованих концертних майданчиках протягом усього дня виступатимуть популярні хореографічні та музичні колективи, зокрема й Диксиленд Муніципального театру духової музики імені А. Саліка, дитячі творчі колективи, юний барабанщик і маленькі співачки – вихованці дитячих музичних шкіл Одеси.

Для юних учасників фестивалю підготовлена різ-

номанітна творча програма – майстер-класи з гончарної майстерності, вітражного мистецтва, скрап-букінгу та кардмейкінгу – виготовлення оригінальних авторських листівок, а також декупажу, валяння і навіть карвінгу – створення смішних фігурок і різноманітних візерунків із гарбуза. Кожен майстер-клас триватиме не більше ніж півгодини, тому малюки і підлітки зможуть швидко освоїти навички багатьох творчих напрямків і створити своїми руками маленькі шедеври.

Особливий подарунок для дітей підготував Одеський зоопарк, який організує на фестивалі відкритий куточок живої природи, де кожен охочий зможе поспілкуватися з представниками фауни, вивчити їхні звички й уподобання.

У той час, коли юні одесити будуть освоювати творчі професії і спостерігати за тваринами,

їхні батьки зможуть придбати гастрономічні дари золоті осені – свіжі фрукти й овочі, кондитерські та хлібобулочні вироби, сири і ковбаси, вино та інші напої. На фестиваль запрошені вихованці дитячих притулків Одеси. Для них учасники заходу

підготували захопливі заходи та творчі майстерні на благодійній основі.

Ласкаве сонце, улюблена музика та особлива одеська енергетика створять радісну атмосферу свята і для одеситів, і для гостей міста.

редактор
Надія ПАСТЕРНАК

у місті лева

■ НА СТЕПАНА БАНДЕРИ

Відкрито меморіальну таблицю польському композитору Войцехові Кіляру, автору понад 100 саундтреків до фільмів відомих режисерів Андрея Вайди, Романа Поланського та Френсіса Форд Копполи. Подія відбулася у рамках кінофестивалю польського кіно «Під Високим замком».

■ УСТРИЮ

На Львівщині відбулося урочисте відкриття пам'ятної дошки на честь 130-річчя від дня народження Корнелія Макушинського — польського прозаїка, поета, фейлетоніста, театрального критика, члена Польської академії літератури, який народився у Стрию. Таблицю виконав варшавський скульптор Марек Модеро. Вона вмурована на стіні Культурно-освітнього центру імені Корнелія Макушинського, що на вулиці Шевченка, 191.

■ НА ЛЕСІ УКРАЇНКИ

6 листопада біля літнього клубу «Поліграф» відбудеться флешмоб саксофоністів, яким відзначать 200-річчя від дня народження легендарного винахідника саксофона Адольфа Сакса.

«На 200-річчя Адольфа Сакса спробуємо зібрати 200 саксофоністів! Музиканти разом виконають хоча б одну ноту, а якщо вдасться, то українські народні мотиви та всевітні джазові хіти на славу майстра», — зазначають організатори. Ввечері о 21:00 у «ДжазКлубі. Львів», що знаходиться на другому поверсі «Дзиги», відбудеться саксофонний джем-сейшин.

Святкування 200-ліття Адольфа Сакса продовжаться на концертах XV фестивалю Jazz Bez. Винахіднику саксофона присвятять 12 концертів у Львові, Києві, Луцьку та Тернополі.

■ НА ПРОВУЛКУ КРИВА ЛИПА

Незабаром у Львові відчинить свої двері кримськотатарський культурний центр «Кримський дім». За словами співзасновника ініціативи «Крим SOS» Аліма Алієва, він необхідний переселенцям, як повітря, адже щомісяця до міста приїждять нові кримчани, які прагнуть спілкуватися й розвиватися.

«Якщо на початку року у Львові постійно проживали лише 20 кримських татар, то сьогодні нас уже півтори тисячі. І всі ми прагнемо зберегти свою мову, культуру та релігію», — сказав Алім Алієв. На його думку, кримськотатарський центр має стати своєрідним осередком для вільного спілкування та реалізації спільних із галичанами проєктів. Уже 30 жовтня у Львові відбудеться українсько-кримськотатарський проєкт «Музичні колаборації», покликаний єднати два народи.

Неформальний діалог

Надія ПАСТЕРНАК

У Львові проходять Дні чеської культури.

Уже кілька років поспіль чеська громада Львова відзначає воєни своє національне свято — річницю виникнення першої спільної держави чехів і словаків, яка припадає на 28 жовтня. Ще за кілька днів до події Чеське консульство у Львові та громада «Чеська бесіда» запросили всіх, хто має чеське коріння чи дотичність до цієї культури, на свято в Музей ідей, що на вулиці Валовій.

У теплій, невимушеній атмосфері відбулася неформальна зустріч чехів, які проживають

у західному регіоні України. Вони представили виставку фотографій і свої творчі здобутки. Звучали популярні народні пісні. В гості до львівських чехів завітала капела «Музика старих часів» із Моравії з гаслом «Ми граємо для задоволення, і по нас це видно».

Й дійсно по учасниках події це було видно, бо присутні справді з великою приємністю слухали приїжджих чеських музикантів. Також частувалися стравами національної кухні і, звичайно ж, — справжнім чеським пивом...

Як зазначив генеральний консул Республіки Чехії у Львові Мірослав Кліма, такі заходи відбуваються щорічно напередодні великого націо-

нального свята. «Цього разу ми обійшлися без попереднього сценарію, а просто організували зустріч співвітчизників із Західної України — щоб вони поспілкувалися в неформальній обстановці. У попередні роки ми запрошували артистів, які виконували традиційну народну музику, зараз приїхав трохи інакший колектив, більш сучасний. Сподіваюсь, він сподобається присутнім».

«Через три роки відзначимо 150-ліття товариства «Чеська бесіда» у Львові, — каже його голова Людмила Дейнека. — Воно було засноване у 1867-му і діяло до 1939 року, потім відновило свою діяльність уже в незалежній Україні — 1990-го. За цей час ми вже багато чого зробили,

але головна наша ціль — розвивати культурні зв'язки між чехами та українцями, пропагувати добре ім'я чеха в Україні й українця в Чехії. Вивчаємо історію, займаємося фольклором, проводимо різні семінари і конференції, презентації книжок, які написали наші спілчани. На 150-річчя Томаша Масарика зробили пам'ятний знак біля школи на вулиці його імені, у селі Скелівці (колишній Фельштин, який згадується у творі Ярослава Гашека) встановили пам'ятник легендарному Швейкові. Ще цієї осені хочемо поставити стелу Швейка у селі Колодному Кам'янку-Бузького району. Це крайня точка, куди, за романом, добрався Швейк».

Нащадки Мамає

У Львівському палаці мистецтв відкрилась виставка «Мамайчуки».

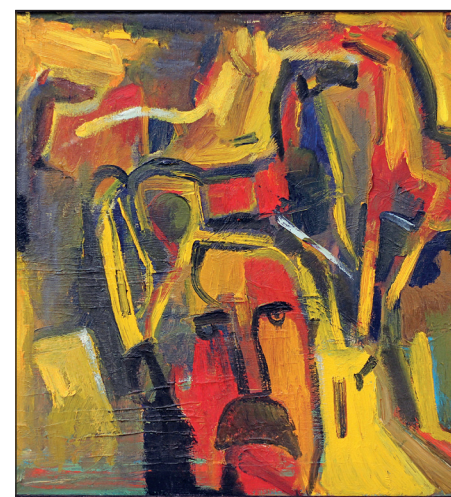
Народний художник України, дійсний член Національної академії мистецтв, член Національної спілки художників України Анатолій Мельник присвятив свою виставку Борису Возницькому.

Герої картин Мамайчуки — це нащадки легендарного козака Мамає, без прикрас, такі, як їх сприймає автор. Вони зіткнулися з потужними соціальними проблемами та деформаціями, але, незважаючи ні на що, Мамайчуки не втрачають любові до життя.

Автор звернувся до образу козака Мамає, оскільки цей лицар епохи бароко уособлює риси українського характеру, його бачення самого себе, в якому героїзація і поетичність з'єдналися з гумором та самоіронією. «Є художники — бунтарі, піротехніки, циніки — і послідовні художники. Саме під таким кутом зору варто подивитися на діяльність яскравої особистості, народного художника України Анатолія Мельника, — сказав під час відкриття народний художник України Любомир Медвідь. — Йому, спостережливому, наділеному відчуттям здорового гумору, болить те, що гнітюче й принизливе у людині.

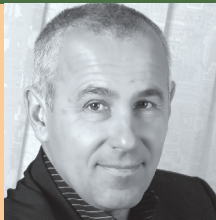
Цей предмет зацікавленості знайшов своє втілення в одному з останніх проєктів майстра під назвою «Мамайчуки».

Тут гумор, сарказм й осуд сплетені воедино. Головні «герої» серії проникливих полотен — людська пиха, марнославство, сліпа жадоба влади — майже карикатура на суспільство, що прийняло, а не відштовхнуло таку манеру поведінки».

Фотознімки Йосипа МАРУХНЯКА

редактор
Володимир СУБОТА

харків

■ НА УНІВЕРСИТЕТСЬКІЙ

Харківська обласна філармонія започаткувала благодійний «Фестиваль музики і добра», який тривав тиждень. Він був покликаний зібрати кошти, продукти і речі першої необхідності для біженців із зони АТО. На концертах звучали як класична, так і сучасна популярна музика. Перед виступами головний диригент академічного симфонічного оркестру Юрій Янко прочитав лекції з історії музики.

Також благодійний концерт дали група JAZZ-CLUB і фольклорний ансамбль «Стежка» Харківського національного університету мистецтв імені Івана Котляревського. Зібрані кошти передано дітям біженців зі східних областей України.

■ НА СУМСЬКІЙ

У галереї «АВЕК» – виставка зброї докозацької і козацької доби «На сторожі свободи», яка приваблює любителів старовини насамперед унікальними експонатами. На ній представлено більше ста видів автентичної зброї, яка має історичну цінність: шаблі, клинки, ножі, кинджали, перначі...

Цим заходом галерея започаткувала довгостроковий проект, у рамках якого шанувальникам національної культури пропонуватиметься переглянути різні експонати, присвячені історії та культурі народів і етносів України.

– Ми братимемо у цьому проєкті активну участь, – сказав на презентації генеральний директор Національного заповідника «Хортиця» Максим Остапенко. – У нас зберігається меч князя Святослава. Хочемо провезти його всіма містами України. І почати акцію плануємо саме із Харкова.

Харків'яни пишаються «Віртуозами Слобожанщини» – першим в Україні професійним молодіжним симфонічним оркестром. Кожен концерт музикантів стає подією у мистецькому житті міста.

Цього разу художній керівник і диригент Тарас Куценко та мистецтвознавець Олена Роценко запросили всіх меломанів на концерт у малій залі Харківського академічного театру опери та балету, в якій прозвучала відома симфонія № 6 Людвіга ван Бетховена «Пасторальна». Своєрідним доповненням до мажорної пасторалі став концерт Вольфганга Амадея Моцарта для кларнета з оркестром «Ля мажор». Солоїст – Кирило Тимофеев.

Гаптована філософія

Володимир СУБОТА

Харківський художній музей організував акцію «Музи не мовчать».

Захід презентували на відкритті двох виставок української вишивки.

Полтавська майстриня Лариса Григорович представила власну колекцію «Полтавська старовина» (народний одяг та вишивка). Більше ста рушників, сорочок, керсеток, крайків, юпок, виготовлених майстринями у XIX та на початку XX століть.

Пропонується порівняти полтавську техніку вишивки зі слобожанською.

– Полтавська здебільшого виконується білими нитками, зрідка – сірими або червоними, візерунок – гладдю. Якщо прикрашали манишки сорочок, то візерунок обводили кольоровими чи чорними смужками, – розповідає Лариса Лазарівна.

Цю вишивку не сплутати із харківською.

– Адже наша за стилем дещо подібна до вишивки з центральних областей України. Утім, її відрізняє певне змішання

різних стилів. Та й виконують її грубою ниткою хрестиком, від чого візерунок здається особливо рельєфним, – зазначає директор музею Валентина Мизгіна.

Експозиція «Художники авангарду й українська вишивка» допомагає збагнути, які творчі напрямки на той час розвивали вишивальниці. Вишиті орнаменти відтворені за ескізами тодішніх майстринь сучасними художницями Валентиною Костюковою, Ларисою Авдеевою та іншими митцями Київського інституту декоративного мистецтва і дизайну імені Михайла Бойчука. Цікавий експеримент співпраці відомих художників-авангардистів початку XX століття з народними майстрами. Автор ідеї і куратор проєкту – член-кореспондент Академії мистецтв України Тетяна Кара-Васильєва.

Факівці і студенти з Києва реанімують забуті ескізи вишивальниць, які працювали у навчальних осередках, що існували тоді в Україні. Цим опікувалися високоосвічені жінки – Юлія Гудим-Левкович, Наталія Яшвіль, Варвара Ханенко, які організували артлі або навчальні школи.

1910 року в селі Скопці (тепер село Веселинівка Баришівського району Київської області) поміщицею Анастасією Семіградовою було утворено так званий кустарний пункт, де художнім керівником протягом 1910–1916 років працювала художниця Євгенія Прибильська. Під її орудою удосконалювали творчу майстерність Ганна Собачко та Параска Власенко, вироби яких у 20–30-х роках демонструвалися в Києві, Москві, Берліні, Дрездені, Мюнхені, Парижі, Нью-Йорку.

Подібну майстерню започаткувала й Наталка Давидова у селі Вербівка (нині Кам'янський район Черкаської області). Вона стала осередком співпраці українських художників-авангардистів із майстрами народної творчості. Художніми керівниками тут були Олександра Екстер і Казимир Малевич.

До українського авангарду нині неабиякий інтерес. І ажіотаж навколо експозицій – тому яскравий приклад.

На фотознімках: панно із серії «Кольорові ритми». Ескіз Ольги Екстер 1916–1917 рр.; панно «Рибки». Ескіз Ганни Собачко-Шостак 1935 р.; декоративне панно. Ескіз Євгенії Прибильської 1913–1915 рр.

Погляд вічності

У галереї «Мистецтво Слобожанщини» – виставка «Вартість часу».

Представлені роботи відомого харківського скульптора Олександра Фролова. Дерев'яні, пластилінові, бронзові скульптури відображають філософсько-антропологічне сприйняття автором поняття часу. Назва вернісажу говорить про мистецький підхід до розкриття цієї історичної парадигми.

Скульптор влучними формами та актуальністю образних сюжетів відображає найпотаємніші людські почуття, сприйняття сьогодення з погляду вічності. Почасти при цьому використовує змішану техніку, що лише додає скульптурі виразності й неординарності.

ФОТО АВТОРА

Олександр Фролов запрошує глядача замислитися над кожною роботою і таким чином піднятися над коловоротом буденних проблем. Це дає змогу на мить зупинитися в буремному житті й запитати себе: а чи все я правильно роблю? Під аналіз дійсності підпадають поняття сенсу життя, одвічних морально-етичних цінностей, духовної спадщини...

Подібний діалог із глядачем загалом є досить характерним для сучасного мистецтва, і він закономірно простежується у творах автора. А створений інтелектуальний простір навколо скульптур на виставці додає їм загадковості та інтриги.

Володимир СУБОТА
На фотознімках роботи
Олександра Фролова

редактор
Світлана СОКОЛОВА

арт-проект

■ НА ВОРОВСЬКОГО

Із 24 до 28 жовтня в Києві, у Національній академії мистецтв, – виставка китайської фотографії. На ній представлені світлини, вибрані із чотирьохсот тисяч робіт, які подали на конкурс п'ятдесят тисяч фотографів – відомі професіонали та аматори.

■ НА МИХАЙЛІВСЬКОМУ ПРОВУЛКУ

У столичній галереї ART-14 – виставка Тараса Перуна. Представлено 55 робіт, виконані автором вручну обмеженим накладом, унікальними техніками друку. Більшість творів – гумбіхроматний друк (gumbichromate printing). Інші – це цанотипія (cyanotype), каллітипія (kallitype), літографічний друк (lith printing), срібножелатиновий друк (silver gelatine printing).

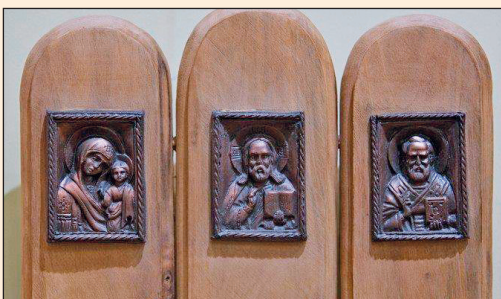
■ НА ВЕЛИКИЙ ВАСИЛЬКІВСЬКІЙ/БАСЕЙНІЙ

25 жовтня в PinchukArtCentre – відкриття виставки робіт 21 номінанта Future Generation Art Prize. Нові твори демонструють найактуальніші мистецькі позиції майбутнього покоління митців, яких обрали за результатами третього конкурсу премії. Покажуть твори її художників-патронів – Андреаса Гурскі, Джеффа Кунса, Такаші Мураками та Демієна Герста.

■ КІРОВОГРАД

У виставковій залі творчого об'єднання «Диво-світ» Кіровоградського обласного Центру народної творчості – виставка декоративно-ужиткового та образотворчого мистецтва «Окрилені творчістю» (витинанка та декоративний розпис). Автори – член Національної спілки художників України Ольга Коломієць із Кіровограда та майстер декоративного розпису Наталія Попова з смт Голованівськ.

■ РІВНЕ

У міському Будинку культури – художня виставка образів Пресвятої Богородиці, виконаних у різних техніках. Вони втілені художньою вишивкою нитками, різьбою по дереву. Є писанки, кераміка, gobелени та батик. Автори робіт – відомий Юрій Нікітін, студенти та викладачі художнього та декоративно-прикладного мистецтва Рівненського державного гуманітарного університету, випускниці іконописного відділення Городоцького духовного училища та самодіяльні майстри Рівненщини.

Скарби галантної епохи

Світлана СОКОЛОВА

До 30 листопада оцініть «Скарби баронів де Шодуар». Інформаційним партнером заходу є Національне газетно-журнальне видавництво.

У Національному музеї мистецтв імені Богдана та Варвари Ханенків представлено європейське мистецтво XVI–XIX століть із колекції Житомирського обласного краєзнавчого музею.

Тридцять вісім робіт. «Експозиція складається з шедеврів: бачимо scream of the scream – вершки вершків», – запевняє Олена Живкова, заступниця генерального директора Музею Ханенків, кураторка виставки.

Вибрані твори живописців та скульпторів зі світовими іменами з колекції родини де Шодуар, інших шляхетських зібрань та церков Волині – золотий фонд вітчизняної культури.

На виставці представлені роботи портретистів Йоганна Батіста Лампі II, Якоба Фердинанда Фуа, П'єра Міньяра та Александра Росліна, поетичні пейзажі та вишукані натюрморти живописців Голландії та Фландрії Александра Коземанса, Людольфа Бакхейзена, Віллема ван де Вельде; картини Аннібале Карраччі, Бернардо Строцці, Матіаса Стомера та Луки Джордано (італійське мистецтво доби Ренесансу та бароко).

Значимість виставки зрозуміла вже із характеристики кураторкою лише двох творів: диптиху «Благовіщення» Матіаса Стомера та алегоричного портрета «Навчання Амура» Йоганна Батіста Лампі II.

Матіас Стомер із голландського Утрехта, відомого школою послідовників Караваджо, які використовували контрасти світла й тіні, введений в живопис цим художником, прославився на Батьківщині свого кумира – в Італії.

На картині майстер вмів використовувати світло: разом із його променем вилітає голуб, символ Святого Духа, і робота із зображенням світанку, здається, теж зараз наповниться світлом.

Стомер поєднував потужний подих італійського барокового мистецтва з умінням голландському точно написати

подробіці. Це доводить і зображення символу чистоти Діви Марії – прозорої вази з трояндами біля її ніг або скатертини.

Дивовижний алегоричний портрет авторства Йоганна Батіста Лампі II. Це Елоїза, перша дружина Станіслава де Шодуара, одного з творців представленої колекції. Жінка померла, коли їй було зі Станіславом синові було півтора року.

Йоганн Батіст Лампі II створив роботу за сюжетом класичного живопису, проте зобразив в образі однієї із грацій, які виховували сина Венери Амура, Елоїзу де Шодуар. Твір написаний тоді, коли її вже не було серед живих.

Тож зміст композиції у тому, що маги і з небес спостерігає за сином.

Музейники дотримуються європейських стандартів показу. Наприклад, в етикетажі. З огляду на це кожному з робіт супроводжують коментарями для того, щоб їхні сюжети були більш доступними. Можна дізнатися, де митець народився, як його ім'я транскрибується іноземною мовою, назву роботи англійською, про матеріал і техніку, використані для створення експоната, ім'я реставратора.

На жаль, згаданий житомирський музей довгі роки був закритий на капітальний ремонт, і твори потребували

відновлення. Фахівці Національного науково-дослідного реставраційного центру України відродили потьмянілі картини старих майстрів. І незабаром двері оновленого закладу знову відкриють.

«Головне, що ми показуємо європейську спадщину, яку зберігає Україна, – розповідає Олена Живкова. – Як не парадоксально, в нашій країні завжди було набагато більше, ніж навіть у Росії, значущих колекцій творів класичного європейського мистецтва (я не враховую тут Ермітаж). На нашій багатій землі селилися заможні освічені люди. Вони подорожували Європою і прикрашали свої маєтки такими роботами.

Ця частина європейської спадщини постійно вислизала з поля зору вітчизняних і європейських фахівців, бо музейні були провінційними. У нас мало музейних каталогів, що є проблемою і сьогодні.

Водночас європейський стандарт – коли в кожному маленькому містечку є свої шедеври. І люди їдуть туди на вихідні, щоб побачити твори, кожен з яких гідний демонструватися в музеях світу від Лувра до Амстердама та Берлінської картинної галереї.

Сподіваємося, що після показу глядачеві цієї та інших маловідомих колекцій на столічній сцені, кількість туристів у тих містах зросте».

На фотознімку: Матіас Стомер. Диптих «Благовіщення»; Йоганн Батіст Лампі II. «Навчання Амура»

редактор
Антон ФІЛАТОВ

сучасне мистецтво

■ ХАРКІВ

У легендарній підземці Муніципальної галереї Харкова 30 жовтня «БОБА-group» проведуть вернісаж одного вечора. Автори проекту – Юлій Дроздек, Василіса Незабаром та Боб. Детально про програму заходу не повідомляється. Адже ніколи не знаєш, чого чекати від цих харківських акціоністів.

Автори не вганяють себе у рамки лише одного жанру. Проект складатиметься з різних технік – фото, відео-арт, інсталяція, перформанс.

«БОБА-group» – об'єднання двох художників, котре з'явилося на небосхилі вітчизняного андеграунду в 2012 році. Після цього у них народився син, який став третім членом провокаційної арт-групи.

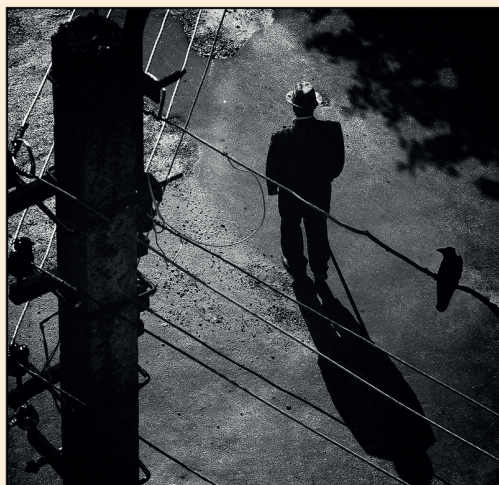
■ ЛЬВІВ

До 30 жовтня в Італійському дворіку триватиме виставка світлин Тараса Бичка «До світла». У кар'єрі художника, який лише три роки професійно займається фотографією, це перша персоналка. Куратор – знаний у світі фотомайстер Василь Пилип'юк.

На експозиції представлено близько 70 кольорових та чорно-білих світлин митця. Наразі він користується як цифровими, так і плівковими технологіями.

Фотографія для Тараса Бичка це і спосіб мислення, і стиль життя. Він володіє унікальним вмінням підмічати несподівані ракурси у звичайних, на перший погляд, речах. Його творчість фокусується переважно на жанровій та вуличній фотографії.

«Поштовхом до професійного зайняття цим видом мистецтва стало народження дитини. Мені вкрай хотілося вловити народжу мить її життя», – розповідає Тарас, який заради цього навіть розпрощався з юриспруденцією.

Антон ФІЛАТОВ

У Київському інституті проблем сучасного мистецтва проходить виставка «Теорія вірогідності».

На ній представлено понад 150 робіт сучасних українських митців. Твори молодих та завзятих тут досить несподівано поєднуються з роботами досвідчених та спокшених.

«Концепція виставки закладена у самій її назві. Вірогідний – тобто гідний віри. Своїм проектом ми намагаємося розібратися: що – є правда, а що – ні. У цьому плані відшукати грань між міфом та реальністю дуже важко... Тобто реальність – це в основному те, у що вірять люди. Роботи, представлені митцями, – це їхній метафоричний погляд на цю ситуацію», – пояснює куратор виставки Андрій Сидоренко.

Половина творів на виставці – зухвала репліка на події в Україні останнього року. Тут і величезне полотно Василя Цаголова, що зображує барикади з шин, зведені перед Кремлем. І колажі, на яких композиційно сплетені сюжети нацистської окупації та сьогодинш-

Мистецтво віри

ної російської експансії. І військові кораблі, зроблені з обгорілих дощок.

Для певних творів ця експозиція стала дебютною. Наприклад, уперше свої портрети Олександра III та Сергія Шойгу презентував Олег Тістол. «У них прослідковуються спільні риси, адже всі «ватники» схожі один на одного. Ця серія називається «Фейсконтроль». У ній я показую, що сьогод-

ні важливо розібратися, з ким варто жити, а хто – тільки завважає», – коментує художник.

Неприємне враження від облич, намальованих Тістолом, легко рифмується з відразою від численних портретів, які розклеєні на стовпах та стінах міста, поглинутому перевиборною агонією.

Наймасштабніша за охопленням репліка на нинішні події звучить у проекті

«Небо». Він складається з 256 фотографій, зроблених 9 травня у різних містах України. «Тоді всі знаходилися у передчутті якихось тектонічних історичних змін. Багато хто думав, що 9 травня почнуться масштабні військові дії. Тож ми вирішили максимально широко зафіксувати мирне небо у цей день, і запустили через соціальні мережі прохання сфотографувати у різних куточках країни просто небо. Всього ми назбирали понад 500 таких фото, але тут виставляємо лише 256», – розповідає куратор проекту Дар'я Кольцова.

Акцент виставки – автівка, що згоріла після того, як у неї кинули коктейль Молотова. Обмотана мотузкою, увішана м'якими іграшками та з кріслом на даху, авто стоїть у центрі зали. Так виглядає інсталяція Антона Логова «Забави». «Спалена машина діє, як загальний образ дитячих забав та комплексів, перероджених у дорослі агресивні забави», – коментує митець.

Загалом експозиція стала одним із нечисленних «плюсів» від останніх подій в Україні. Адже саме в них митці відшукали натхнення для своїх нових робіт. Переконалися у цьому можна до 16 листопада.

Межа абстракції

ція набуває додаткового значення.

Кількість персональних виставок у кар'єрі Володимира Філіппова наближається до 40. Абстрактним живописом він займається з 1987 року. Певний час працював й у царині відеоарту. Одна з таких його робіт експонувалася у Трет'яковській галереї.

У Чернівцях відкрилася виставка Володимира Філіппова «Кінцева інформація».

На ній представлено близько 70 картин, які були створені, починаючи з травня. Всі вони досі ніде не експонувалися.

«Працювати над цими полотнами я почав, коли події в Україні перейшли в активну фазу. Тож всі ці твори – своєрідна спроба переосмислити нашу дійсність. Виставка називається «Кінцева інформація» тому що це мій особистий пошук фінальної правди. Так я намагаюся досягнути інформацію, як матерію і зрозуміти її межу...» – коментує Філіппов.

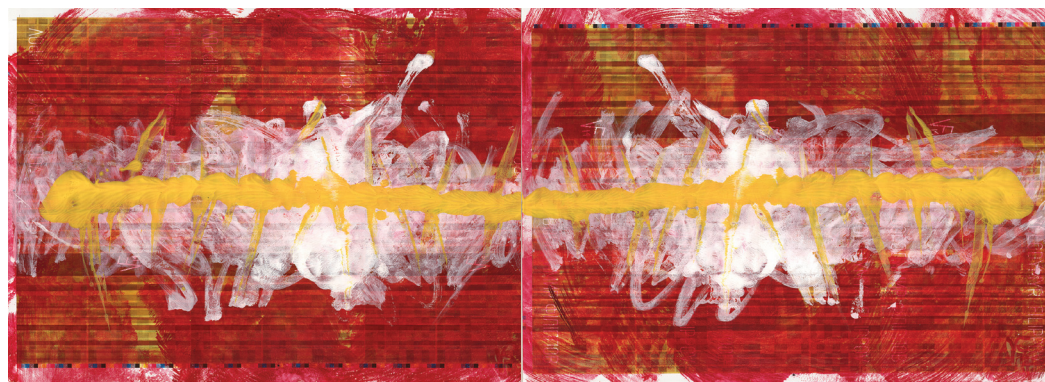
У контексті інформаційної війни, що наразі набрала нечуваних обертів, експози-

Митець більш відомий широкому загалу, як продюсер фільмів «ТойХтоПройшовКрізьВогонь», «Іван Сила» тощо. Кінематограф та живопис співіснують у творчості Філіппова абсолютно гармонійно. Не випадом з цього правила й виставка «Кінець інформації».

Адже проходить у місті, де нещодавно закінчилися

зйомки чергової стрічки, яку він продюсує. Називається вона «Гніздо горлиці» і має вийти на екрани наступного року.

Виставка триватиме до 17 листопада, після чого відправиться у Кельн (Німеччина), Францію та Норвегію. Надалі художник планує провести експозицію у Києві.

редактор
Леся САМІЛЕНКО

ДИТЯЧИЙ СВІТ

■ МЮНХЕН

Три книги з України потрапили в один із найпрестижніших світових каталогів дитячої книги White Ravens. Ідеться про видання «Хто робить сніг?» Тараса та Мар'яни Прохаськів, «Із життя хитрих слів» Романа Скиби та «Лісова пісня» Лесі Українки в оформленні Поліни Дорошенко.

Цей каталог включає перелік 250 видань найкращих дитячих книжок із понад 40 країн світу. Крайці з них експерти відбирають у фонд міжнародної молодіжної бібліотеки в Мюнхені.

Раніше до цього каталогу потрапили близько десяти українських видань. Наша книга в Мюнхені має попит ще й тому, що там проживає питома частина української діаспори в Німеччині, яка цікавиться проблемами культурного відродження України і, живучи далеко від Батьківщини, намагається зберегти рідну мову та культуру.

■ КІЇВ

Три роки поспіль у Дарницькому районі Києва працює позашкільний заклад – Центр дитячої та юнацької творчості. Його вихованці відвідують гуртки різного спрямування: туристично-краєзнавчого, фізкультурно-спортивного, декоративно-прикладного та науково-технічного. Діти є призерами місцевих, всеукраїнських і навіть міжнародних конкурсів та змагань. Кількість вихованців, які приходять у позаурочний час на заняття в гуртки, перевищує 900.

За словами керівника цього закладу Любові Пазюк, його окрасою є естрадно-вокальний ансамбль «Feel sound», який очолює молода й енергійна Тетяна Тимошенко. Саме вона створила колектив, у якому співають діти віком від 6 до 18 років.

У репертуарі ансамблю пісні з репертуару відомих українських та зарубіжних композиторів. Але особливо популярними є твори, написані дітьми та їхнім керівником. Пані Тетяна є і автором гімну центру, в якому звучать такі слова: «Ми – найкраща в світі творча і міцна сім'я».

Влітку цей колектив завоював призове місце на Міжнародному фестивалі-конкурсі «Ритми літа» а восени – на «Зоряній осені».

Леся САМІЛЕНКО

Минулого тижня в Музеї книги і друкарства України відбувся фестиваль «Азбукове королівство магів і янголів».

Кількість відвідувачів цього року зашкалювала. І це диво, яке можна пояснити тим, що нелегкі часи викликають особливу потребу в духовному харчі. Експозиційні зали були заповнені відвідувачами всіх поколінь. Бабусі та дідуся з онуками, молоді батьки з дітьми і діти-школярі та ліцеїсти у цьому королівстві почувалися родом із дитинства. На минулих фестивалях, які давно стали чи не культурною візиткою музею, відвідувачів не бракувало, але такого, як цього року, ще не було. Працівники музею книги кажуть, що на таке і не очікували.

А про те, що відбулося, коротко можна розповісти лише як про феномен, основу якого багато років тому заклала автор ідеї, ініціатор і організатор фестивалю, директор музею Валентина Борковська.

Одного разу побувавши в її королівстві, усвідомила його магію і я. Адже щоосені підсвідомо чекаю на це дивовижне свято книги, музики і спілкування з дуже цікавими людьми, яких запрошує пані Валентина. Дехто з авторів та учасників попередніх фести-

валів нині вже став співорганізатором та постійним учасником цього дійства. Цьогорічне відкриття прикрасили своєю участю давні друзі фестивалю: кобзар Тарас Компаніченко і учасники гурту «Хорея козацька», а також виступ дитячого фольклорного ансамблю «Райгородок» під орудою Сусанни Карпенко. Усі вони були і ведучими майстер-класів, які працювали протягом фестивальных днів.

А в день офіційного відкриття відбулася презентація виставки на честь 80-річчя Національного видавництва дитячої літератури «Веселка» і дитячого пленерного малюнка Міжнародного конкурсу «Золотий мольберт», присвяченого 200-річчю від дня народження Т. Шевченка та Небесній сотні.

На жаль, наші діти зараз малюють війну. Не можливо безсердечного щему роздивлятися сюжети, які продукує дитяча свідомість... Щирі крики душі – це сигнал суспільству, яке формується крізь призму бачення майбутніх поколінь його громадян. І цей сигнал – позитивний і такий потужний, що серце стискається не лише від болю, але й від гордості.

Приємною несподіванкою була присутність на фестивалі юних курсантів військового ліцею імені І. Богуня та інших навчальних закладів, які готують кадри силових структур. Подумалося про відродження військово-патріотичного виховання.

Серед численних майстер-класів, які проводили фахівці з усіх регіонів України, відзна-

чила участь працівників дитячого видавництва «Мамине сонечко» та корисні уроки дитячого виховання Тамари Коломієць, яка презентувала «Абетку дитячої безпеки». Були тут і «Зубасті задачки від славетного пірата Кузьки Кузякіна», і лялькова вистава «Принцеса Стрибунка», і презентація дитячого путівника столицею «Мій маленький Київ» від Анастасії Денисенко, і мега-гра «Котобатл», яку провели письменниця Тетяна Щербаченко та художниця Женья Миронок.

На святі можна було поласувати львівським шоколадом і навчитися ліпити з нього витіюваті фігурки та розмальовувати їх разом із умільцями. А ще всі охочі натанцювалися на майстер-класі з українських барокових танців від студії при театрі історичного танцю «Алентрада». Відбулася і рекомендована для сімейного перегляду вистава Володимира Завальнюка «Маленький принц». І про все, що відбувалося протягом книгофесту, найкраще сказано словами героя цієї вистави: «Найголовнішого очима не побачиш... Зряче тільки серце».

Завершив фестивальну програму тріумфальний виступ львівського гурту «Гич Оркестр». А гич – це вигук радості і захоплення. Власне, цим словом і можна висловити всі почуття і враження від перебування в азбуковому товаристві магів і янголів.

Херсонщина читає

IV фестиваль «Відкрий свою книгу» промандрував Херсонщиною, проклавши маршрут через Голу Пристань, Каховку, Білозерку до Великої Олександрівки.

Відбулася автограф-сесія «Літературна толока»: відверта розмова з майстрами слова», вихованці місцевого Центру дитячої та юнацької творчості продемонстрували свої таланти на благодійній виставці «З Україною в серці творимо дива». Кошти від продажу робіт та благодійні внески учасників фестивалю передали Борозенській сіль-

ській бібліотеці на допомогу воїнам-херсонцям, що перебувають у зоні АТО на Сході.

Мистецька програма «Ми сильні любов'ю до України» продемонструвала високий патріотизм учасників. У майстерні листівок «Вітання українському солдату» всі охочі вчилися виготовляти аплікації з паперу та ліпити з солоного тіста. Дитячі руки створили листівки з побажаннями, що зігріють серця українських воїнів у зоні АТО.

Молодіжну територію «Фестивальний букмаркет» заповнили активні читачі. Переможці отримали солодкий золотий «Оскар».

На майданчику «Молодь України в сучасному світі: права та обов'язки», що відбувся у форматі «відкритого мікрофона», старшокласники сільських шкіл пропонували свої проекти.

«Ярмарок інноваційних бібліотечних ідей» було представлено 48-ма міськими та сільськими бібліотеками Херсонщини. Переможцем цього річного фестивального ярмарку став проект «Бібліотечне завоєв» Каховської районної об'єднаної бібліотеки про використання креативних рекламних «штучок».

Проекти «Молодий журналіст: школа медіа навичок» Скадовської бібліотеки та «Від-

чуй радість читання» Цюрупинської районної бібліотеки для дорослих отримали дипломи II та III ступенів.

Херсонська обласна бібліотека для юнацтва

ОГОЛОШЕННЯ

Національна музична академія України імені П. І. Чайковського оголошує конкурс на заміщення вакантних посад:

– завідувача кафедри народних інструментів.

Вимоги до претендентів: вища освіта, вчене звання доцента/професора, або науковий ступінь кандидата/доктора наук, або почесне звання заслужений/народний артист України. Підготували не менше п'яти фахівців вищої кваліфікації. Стаж у вищих навчальних закладах IV рівня акредитації не менше ніж 10 років;

– завідувача кафедри мідних духових та ударних інструментів.

Вимоги до претендентів: вища освіта, вчене звання доцента/професора, або науковий ступінь кандидата/док-

тора наук, або почесне звання заслужений/народний артист, заслужений діяч мистецтв України. Підготували не менше п'яти фахівців вищої кваліфікації. Стаж у вищих навчальних закладах IV рівня акредитації не менше ніж 10 років;

– завідувача кафедри баяна та акордеона.

Вимоги до претендентів: вища освіта, вчене звання доцента/професора, або науковий ступінь кандидата/доктора наук, або почесне звання заслужений/народний артист, заслужений діяч мистецтв України. Підготували не менше п'яти фахівців вищої кваліфікації. Стаж у вищих навчальних закладах IV рівня акредитації не менше ніж 10 років;

– завідувача кафедри теорії музики.

Вимоги до претендентів: вища освіта, вчене звання доцента/професора, або науковий ступінь кандидата/доктора наук. Підготували не менше трьох кандидатів наук. Керують магістерськими, аспірантськими дослідженнями.

Мають наукові, навчально-методичні праці, підручники або посібники. Стаж у вищих навчальних закладах IV рівня акредитації не менше ніж 10 років.

Термін прийняття документів протягом 30 днів від дня опублікування цього оголошення. До конкурсної комісії подаються такі документи:

– заява на ім'я ректора про участь у конкурсі; заповнена особова картка; 2 фотокартки розміром 4 x 6 см; копії документів про освіту, вчені та по-

чесні звання; витяг із протоколу засідання кафедри;

– список наукових, творчих та навчально-методичних праць; список підготовлених фахівців вищої кваліфікації; список підготовлених аспірантів;

– копії першої та другої сторінок паспорта громадянина України.

Документи подаються до відділу кадрів та юридичного забезпечення НМАУ імені П. І. Чайковського за адресою:

м. Київ, вул. Городецького 1-3/11,

відділ кадрів та юридичного забезпечення.

Тел.: 279-07-92, 279-40-84.

З умовами конкурсу можна ознайомитися у відділі кадрів та юридичного забезпечення НМАУ імені П. І. Чайковського.

Міністерство культури України з глибоким сумом сприйняло звістку про важку і непоправну втрату – смерть народного артиста України, лауреата Національної премії України імені Тараса Шевченка, режисера-постановника та багаторічного керівника Київського національного академічного театру оперети

Сергія Костянтиновича СМІЯНА

Пішла з життя надзвичайно талановита, творчо обдарована, душевно щедра та щира людина.

Безмежно захоплений і завжди відданий улюбленій справі, все своє життя Сергій Костянтинович присвятив служінню українській культурі, сприяв збереженню та примноженню кращих традицій вітчизняного мистецтва.

Численні вистави, поставлені ним у театрі оперети, зокрема «Легенда про Київ» О. Білаша, «Зоряний час» А. Філіпенка, «Летюча миша» Й. Штрауса, «Маріца», «Сільва» та «Голландочка» І. Кальмана, «Севастопольський вальс» К. Лістова, «Таке єврейське щастя» І. Поклада та багато інших, незмінно мають великий успіх у глядачів.

Сергія Костянтиновича більше немає з нами, однак добра та світла пам'ять про нього назавжди збережеться у серцях рідних, близьких, друзів та численних шанувальників його таланту.

Щиро поділяємо горе та висловлюємо глибокі співчуття.

Громадянська панахида відбулася 17 жовтня 2014 року з 12.00 до 14.00 у приміщенні Київського національного академічного театру оперети: вул. Червоноармійська, 53/3, м. Київ, 03150.

Львівський національний академічний театр опери та балету імені Соломії Крушельницької

ОГОЛОШУЄ КОНКУРС

на заміщення вакантної посади артиста балету другої категорії (жіноча стать):

Кваліфікаційні вимоги:

для артиста балету другої категорії – повна або базова вища освіта відповідного напрямку підготовки (спеціаліст, бакалавр, молодший спеціаліст) без вимог до стажу роботи.

Конкурсна програма передбачає виконання:

- уроку класичного танцю;
- варіацій із відомих класичних балетних вистав;
- одного сучасного номера.

Перелік документів, які необхідні для участі в конкурсі:

- заява;
- заповнена в установленому порядку особова картка (форма П-2) з вклеєною фотокарткою розміром 3,5 x 4,5;
- копія паспорта та ідентифікаційного номера;
- копія документа про освіту за відповідною спеціальністю;

- копія трудової книжки;
- резюме;
- CD або DVD записи.

Інформаційні матеріали про творчі досягнення за останні три роки у довільній формі: репертуар, виконані номери тощо.

Копія документів про лауреатство у конкурсах, фестивалях (у разі наявності).

Документи для участі в конкурсі приймаються до 23 листопада 2014 р. за адресою:

Україна, м. Львів, пр. Свободи, 28, Львівський національний академічний театр опери та балету імені Соломії Крушельницької, кімната № 97.

Про дату, час та місце проведення засідань конкурсної комісії кожному учаснику конкурсу буде надіслано запрошення на його поштову адресу.

Подробиці за посиланням на офіційному веб-сайті театру opera.lviv.ua

Телефони для довідок:
(032) 242-25-19; 098-385-0954;
(093) 162-01-87; (032) 242-11-54.

Конкурсна комісія

Книжку можна придбати у видавництві за адресою: вул. Васильківська, 1 (ст. м. «Голосіївська») Довідки за тел.: (044) 498-23-64, (098) 335-99-94

■ БЕЗОПЛАТНЕ ОГОЛОШЕННЯ

Умови для публікацій безоплатних оголошень у тижневику «Культура і життя».

1. Подача оголошення будь-яким передбаченим для цього способом вважається письмовою згодою фізичної особи на обробку її персональних даних та їхню публікацію у відповідних межах.

2. Безоплатно приймаються приватні оголошення на теми, пов'язані з культурою (приватні уроки музики, вокалу, подарую книжку, картину, шукаю роботу в театрі, продаю музичний інструмент, приймаю замовлення на виготовлення народного одягу тощо).

3. Подана інформація друкується українською та російською мовами.

4. Безоплатні оголошення приймаються на вирізаних із газети купонах та

– надісланих поштою;

– по телефону/факсу +38 (044) 498-23-64;

– за допомогою СМС-повідомлень на номер телефону +38 (067) 394-97-21 згідно з формою купона;

– в редакції газети: Україна 03040, м. Київ, вул. Васильківська, 1;

– через електронну пошту згідно з формою купона nvu.kultura.sale@gmail.com.

5. На одному купоні можна замовити публікацію лише одного приватного оголошення.

6. Безоплатне оголошення публікується протягом двох тижнів із часу його отримання.

7. Кількість безоплатних оголошень від однієї фізичної особи не може перевищувати трьох за місяць.

8. Текст оголошення повинен починатися з предмета оголошення.

9. Оголошення про загублені документи приймаються лише в редакції.

10. Редакція залишає за собою право редакторських правок у поданому оголошенні. Інформація, яка не відповідає зазначеним умовам, НЕ ПУБЛІКУЄТЬСЯ.

11. Обсяг оголошення – до 25 слів.

12. Претензії з приводу затримки чи втрати оголошень, відправлених поштою, редакція не приймає.

13. Оголошення, подані для газети, надалі дублюватимуться на порталі uaculture.com.

14. Редакція може змінювати вимоги щодо змісту та умов публікації оголошень.

15. У випадку виявлення недобросовісної інформації (подання оголошення на чужі номери телефонів або адреси) редакція передає відповідні матеріали для розслідування правоохоронним органам.

Редакція застерігає: відповідальність за інформацію в оголошеннях несуть їх подавачі, зміст поданого оголошення повинен відповідати вимогам чинного законодавства та нормам моралі.

Безоплатне оголошення

Текст оголошення _____

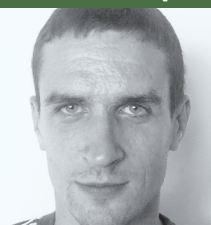
Телефон _____

ПІБ _____

Адреса _____

Підпис _____

редактор
Руслан ОНОПРИЄНКО

ПІСЛЯМОВА

**ДП «Національне газетно-журнальне видавництво»
ПРОПОНУЄ:**

Повний PR-супровід фестивалів

громадських ініціатив та акцій, вернісажів і виставок

Медіа та інформаційне партнерство

Організація прес-конференцій та прес-турів

Дизайн і верстка, підготовка до друку листівок, каталогів, збірників тез, книг і періодичних видань

Поліграфічні послуги: друк від візитки до подарункового фотоальбому

Фотозйомка – репортажна, студійна

Реклама в загально-українських та регіональних ЗМІ

Міни уповільненої дії

Купріян ПЛІВКА

Нещодавно по всій Україні почалася хвиля виставок, на яких представлені картини, створені в Криму.

Усі вони, до певної міри, – відповідь на претензію жителів півострова про те, що протягом усіх років незалежності наша країна була недостатньо уважною до них та їхньої культури. Але, крім тисяч картин, написаних у Криму, вітчизняними митцями також були випущені цілі бібліотеки романів, оповідань та віршів, зняті терабайти фотографій та зіграні тисячі годин музичних композицій.

Децю пророкою стала українська повнометражна стрічка Ахтема Сеїтаблаєва «Хайтарма», яку було представлено широкій аудиторії торік. Картина нагадує про трагічну дату в історії кримськотатарського народу – 18 травня 1944 року, коли за вказівкою Сталіна від-

булася депортація кримських татар. Схожий за політичним та соціальним масштабом злам відбувся менш ніж за рік після прем'єри цієї стрічки.

Одна з ключових рис кожного митця, знакового для свого часу, – вміння пророкувати. Наприклад, у травні 2010 року відбулася прем'єра стрічки Рашиба Бушареба «По за законом», що розгортає перед глядачем панораму життя ліберально налаштованих жителів арабських країн. А вже в грудні того ж року в Тунісі почалися заворушення, що переросли в масштабну революційну хвилю «Арабської весни».

Тонка організація мистецької свідомості дає змогу завчасно відчуті найменші віяння навколишнього світу, які залишаються непомітними для звичайних обивателів. «Хайтарма» стала першою кримськотатарською стрічкою, адже робота над нею була профінансована представниками цього народу. Проте це не перший ігровий повноме-

тражний фільм, присвячений кримським татарам. Першопрохідником на цьому поприщі став режисер Олександр Муратов, який у 2004 році випустив «Татарський триптих». Цікаво, що режисер «Хайтарми» Ахтем Сеїтаблаєв свого часу виступив у «Татарсько-му триптиху» як актор.

Ще в січні цього року, перед тим, як над Верховною Радою Криму замаярив російський прапор, Ахтем Сеїтаблаєв заявив про підготовку до роботи над новим фільмом про кримських татар. За словами режисера, стрічка задумується як костюмована історична драма про Аліма Айдамака, кримськотатарського Робін Гуда. Зйомки він планував розпочати вже менше ніж за рік. Однак не відомо, як позначилися на планах фільммейкера останні події.

І «Хайтарма», і «Татарський триптих» залишилися маргінальними як за своєю тематикою, так і за дистрибуцією. Вони не отримали належного кінотеатрального прокату і не показувалися широко на телебаченні. Обидві прозвучали

лише у вузьких колах кінематографістів і мали нечисленні демонстрації для широкої аудиторії. Прикро... Адже вони підіймають теми, які не порушуються у жодному іншому ігровому фільмі.

І «Хайтарма», і «Татарський триптих» – картини, що, на відміну від гучних блокбастерів чи фестивальных прем'єр, не збирають ані величезні каси в кінотеатрах, ані претендуватимуть на статус культових. Це стрічки, що не відійдуть у минуле під натиском нових прем'єр.

Обидва ці фільми – носії культурної пам'яті, своєрідне ДНК кримськотатарського народу. Їхні покази проходять безсистемно – як партизанська війна. Та ефект після їхнього перегляду нагадує контузію від вибуху. І поки умовні кордони кримських татар захищені такими «кінематографічними мінами» – культурній пам'яті цього народу ніщо не загрожує.

Повну версію читайте в журналі «Українська культура»

Газета «Культура і життя»

№ 43 (4614), 24–30 жовтня 2014 р.

Виходить із 7 жовтня 1923 року
Свідоцтво про реєстрацію
КВ № 1026 від 26.10.94 р.

Засновники

Міністерство культури України, Український комітет профспілки працівників культури, редакція газети

Черговий редактор

Світлана СОКОЛОВА

Адреса редакції

03040, м. Київ, вул. Васильківська, 1
Тел.: +38 (044) 498-23-65
nvu.kultura@gmail.com

Видавець

Національне газетно-журнальне видавництво

Генеральний директор

Роман РАТУШНИЙ

Видавнича рада

Сергій ВАСИЛЬЄВ, Олег ВЕРГЕЛІС, Яніна ГАВРИЛОВА, Валерій ГРИЦЕНКО, Вадим ДОРОШЕНКО, Віктор фон ЕРЦЕН-ГЛЕРОН, Олесь ЖУРАВЧАК, Наталка ІВАНЧЕНКО, Наталія КОВАЛЬ, Андрій КУРКОВ, Наталія ЛИГАЧОВА, Лариса НІКІФОРЕНКО, Руслан ОНОПРИЄНКО, Роман РАТУШНИЙ, Віталій САТАРЕНКО, Анатолій СЕРИКОВ, Артем СТЕЛЬМАШОВ, Ліліана ФЕСЕНКО, Антон ФІЛАТОВ

Адреса видавництва

03040, м. Київ, вул. Васильківська, 1
Тел.: +38 (044) 498-23-65

Інтернет-портал <http://uaculture.com>

Дизайн та верстка

Сергій ЗАДВОРНИЙ

Віддруковано в ТОВ «МЕГА-Поліграф»,

м. Київ, вул. Марка Вовчка, 12/14

Тел.: (044) 581-68-15

e-mail: office@mega-poligraf.kiev.ua

Розповсюдження і реклама

Тел.: +38 (044) 498-23-64; +38 (067) 474-55-84

Редакція не публікує колективні листи та звернення
Публікуючи проблемні матеріали, редакція, окрім спеціально обумовлених випадків, подає лише авторський погляд.

Передрук і відтворення текстових та ілюстративних матеріалів «Культури і життя» – тільки з письмового дозволу редакції.

© «Культура і життя», 2014

ПЕРЕДПЛАТА НА ГАЗЕТУ ТРИВАЄ

Передплатна ціна на 2015 рік:
півріччя – 89,19 грн; 3 місяці – 45,42 грн;

У передплатній ціні враховано вартість доставки до вашої поштової скриньки і вартість оформлення абонементу.

Передплатний індекс
60969

Наклад 10 000

Ціна договірною

